

WIADOMOŚCI ARCHIDIECEZJALNE

ORGAN URZĘDOWY ARCHIDIECEZJI KATOWICKIEJ

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

LISTOPAD 2021

STOLICA APOSTOLSKA

199

**Słowo papieża Franciszka
na Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych
(3 grudnia 2021)**

„Wy jesteście przyjaciółmi moimi” (J 15,14)

Drodzy bracia i siostry!

Z okazji waszego Międzynarodowego Dnia pragnę zwrócić się wprost do was, przeżywających wszelki rodzaj niepełnosprawności, żeby wam powiedzieć, że Kościół was miłuje i potrzebuje każdego z was, aby wypełniać swoją misję w służbie Ewangelii.

Jezus jest przyjacielem

Jezus jest naszym przyjacielem! Powiedział to sam uczniom podczas Ostatniej Wieczerzy (por. J 15,14). Jego słowa docierają do nas i rozświełają tajem-

nicę naszej więzi z Nim i naszej przynależności do Kościoła. „Przyjaźń z Jezusem jest nierozdzielna. Nigdy nie odejdzie, choć czasami zdaje się milczeć. Kiedy Go potrzebujemy, pozwala się nam znaleźć (por. Jr 24,14) i jest po naszej stronie, dokądkolwiek pójdziemy (por. Joz 1,9)” (Christus vivit, 154). My, chrześcijanie, otrzymaliśmy pewien dar: przystęp do serca Jezusa i przyjaźń z Nim. Jest to przywilej, którym zostaliśmy obdarzeni i który staje się naszym powołaniem: naszym powołaniem jest bycie Jego przyjaciółmi!

Mieć Jezusa za przyjaciela to największa z pociech i może uczynić każdego z nas wdzięcznym, radosnym uczniem, zdolnym do świadczenia, że nasza własna słabość nie jest przeszkodą w życiu i głoszeniu Ewangelii. Ufna i osobista przyjaźń z Jezusem może być duchowym kluczem do zaakceptowania ograniczeń, których wszyscy doświadczamy i do przeżywania naszego stanu w sposób pojednany. Może ona zrodzić radość, „która napędza serce oraz całe życie” (Evangelii gaudium, 1), ponieważ, jak napisał pewien wielki egzegeta, przyjaźń z Jezusem jest „iskrą, która rozpala entuzjazm”¹.

Kościół jest waszym domem

Chrzest czyni każdego z nas pełnoprawnym członkiem wspólnoty kościelnej i daje każdemu, bez wykluczenia czy dyskryminacji, możliwość powiedzenia: „Ja jestem Kościołem!”. Kościół jest w istocie waszym domem! My, wszyscy razem, jesteśmy Kościołem, ponieważ Jezus postanowił być naszym przyjacielem. Kościół - chcemy się tego coraz lepiej uczyć w podjętym przez nas procesie synodalnym – „nie jest wspólnotą ludzi doskonałych, ale uczniów w drodze, którzy idą za Panem, ponieważ uznają, że są grzeszni i potrzebują Jego przebaczenia” (Katecheza, 13 kwietnia 2016 r., w: „L'Osservatore Romano”, wyd. pl. n. 5 (382)/2016, s. 37). W tym ludzie, który podąża naprzód pośród wydarzeń historii, prowadzony przez Słowo Boże, „wszyscy są protagonistami, nikt nie może być uważany za statystę” (Ai fedeli di Roma, 18 settembre 2021). Z tego względu także każdy z was jest wezwany, aby wnieść swój własny wkład w proces synodalny. Jestem przekonany, że jeśli będzie to rzeczy-

wicie „proces kościelny oparty na uczestnictwie i włączeniu”², wspólnota kościelna wyjdzie z niego prawdziwie ubogacona.

Niestety, nawet dzisiaj wielu z was jest „traktowanych w społeczeństwie jak ciała obce [...] czuje, że istnieją, ale bez przynależności i bez partycypacji”, i „jest jeszcze wiele spraw, które nie pozwalają wam być w pełni obywatelami” (Fratelli tutti, 98). Dyskryminacja jest wciąż zbyt obecna na różnych poziomach życia społecznego; karmi się uprzedzeniami, ignorancją i mentalnością, która z trudem pojmuje nieocenioną wartość każdej osoby. W szczególności, traktowanie nadal niepełnosprawności – będące wynikiem interakcji pomiędzy barierami społecznymi a ograniczeniami każdej osoby - jakby była chorobą, przyczynia się do ogradzania waszego życia i podsyca stygmatyzację.

Jeśli chodzi o życie Kościoła, „najgorszą dyskryminacją [...] jest brak opieki duchowej” (Evangelii gaudium, 200), który niekiedy przejawia się w odmowie dostępu do sakramentów, czego niestety doświadczają niektórzy z was. Magisterium jest bardzo jasne w tej kwestii, a ostatnio Dyrektorium katechetyczne wyraźnie stwierdziło, że „nikt nie może odmówić sakramentów osobom niepełnosprawnym” (n. 272). W obliczu dyskryminacji, to właśnie przyjaźń Jezusa, którą wszyscy otrzymujemy jako niezasłużony dar, odkupia nas i pozwala nam przeżywać różnice jako bogactwo. Nie nazywa On nas bowiem sługami, kobietami i mężczyznami o połowicznej godności, lecz przyjaciółmi: zaufanymi, godnymi poznania wszystkiego, co On otrzymał od Ojca (por. J 15, 15).

W okresie próby

Przyjaźń Jezusa chroni nas w czasie próby. Doskonale zdaję sobie sprawę, że pandemia Covid-19, z której z trudem się wydostajemy, miała i nadal ma bardzo poważne reperkusje w życiu wielu z was. Odnoszę się na przykład do konieczności pozostawania przez dłuższy czas w domu; do trudności, jakie wielu niepełnosprawnych uczniów i studentów ma z dostępem do zdalnych narzędzi kształcenia; posług dla osób, które w wielu krajach zostały przerwane na długi okres; oraz do wielu innych trudności, z którymi każdy z was musiał się zmierzyć. Ale przede wszystkim myślę o tych z was, którzy mieszkają w domach opieki i o cierpie-

2 SYNOD BISKUPÓW, Dokument przygotowawczy XVI Zwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego Synodu Biskupów, Ku Kościołowi synodalnemu: komunია, uczestnictwo i misja, 2.

niu, jakie pociąga za sobą przymusowa rozłąka z najbliższymi. W tych miejscach wirus był bardzo okrutny i pomimo poświęcenia personelu, pochłonął nazbyt wiele ofiar. Wiedźcie, że Papież i Kościół są wam bliscy w sposób szczególny, serdecznie i z wrażliwością!

Kościół jest u boku tych z was, którzy nadal walczą z koronawirusem. Jak zawsze podkreśla on potrzebę, aby wszyscy byli otoczeni opieką, a stan niepełnosprawności nie stanowił przeszkody w dostępie do najlepszej osiągalnej opieki. W tym duchu wypowiedziały się już niektóre konferencje episkopatów, jak na przykład Konferencje Anglii i Walii³ oraz Stanów Zjednoczonych⁴, żądając respektowania prawa każdego człowieka do leczenia bez jakiejkolwiek dyskryminacji.

Ewangelia jest dla wszystkich

Z naszej przyjaźni z Panem wywodzi się także nasze powołanie. Wybrał On nas, abyśmy przynosili owoc obfity i aby owoc nasz trwał (por. J 15,16). Ukazując siebie jako prawdziwy Krzew Winny, chciał On, aby każda gałąź, zjednoczona z Nim, mogła przynosić owoce. Tak, Jezus chce, abyśmy osiągnęli „prawdziwe, szczęście, dla którego zostaliśmy stworzeni. Chce, abyśmy byli świętymi i nie oczekuje, że zadowolimy się życiem przeciętnym, rozwodnionym, nic nie wartym” (Gaudete et exsultate, 1).

Ewangelia jest także dla ciebie! Jest to Słowo skierowane do wszystkich, które pociesza i jednocześnie wzywa do nawrócenia. Sobór Watykański II, mówiąc o powszechnym powołaniu do świętości, naucza, że „wierni, każdego stanu i zawodu, powołani są do pełni życia chrześcijańskiego oraz doskonałości miłości [...]. Wierni powinni kierować siły otrzymane według miary daru Chrystusa u osiągnięciu tej doskonałości, aby [...] poświęcali się chwale Bożej i służbie bliźniemu” (Lumen gentium, 40).

Ewangelie mówią nam, że kiedy pewne osoby niepełnosprawne spotkały Jezusa, ich życie uległo głębokiej przemianie i zaczęły być Jego świadkami. Tak jest na przykład w przypadku człowieka niewidomego od urodzenia, który uzdrowiony przez Jezusa, odważnie świadczy przed

3 BISHOPS' CONFERENCE OF ENGLAND AND WALES, Coronavirus and Access to Treatment, April 20th, 2020.

4 USCCB - PUBLIC AFFAIRS OFFICE, Statement on Rationing Protocols by Health Care Professionals in Response to COVID-19, April 3rd 2020.

wszystkimi, że On jest prorokiem (por. J 9, 17). Także wielu innych z radością głosi to, co Pan dla nich uczynił.

Wiem, że niektórzy z was żyją w warunkach w stanie całkowitej zależności. Chciałbym jednak zwrócić się właśnie do was, prosząc – tam gdzie jest to konieczne – członków waszej rodziny lub najbliższe wam osoby o przeczytanie tych moich słów lub o przekazanie tego apelu, i poprosić was o modlitwę. Pan bacznie słucha modlitwy tych, którzy Jemu ufają. Niech nikt nie mówi: „Nie potrafię się modlić”, ponieważ, jak mówi Apostoł, „Duch przychodzi z pomocą naszej słabości. Gdy bowiem nie umiemy się modlić tak, jak trzeba, sam Duch przyczynia się za nami w błaganiach, których nie można wyrazić słowami” (Rz 8,26). W Ewangelii bowiem Jezus wysłuchuje tych, którzy się do Niego zwracają, nawet w sposób pozornie niewystarczający, może tylko poprzez gest (por. Łk 8,44) lub wołanie (por. Mk 10,46). W modlitwie jest misja dostępna dla wszystkich, a ja chciałbym powierzyć ją wam w sposób szczególny. Nie ma nikogo, kto byłby tak słaby, że nie może się modlić, uwielbiać Pana, oddawać chwałę jego świętemu imieniu i wstawiać się za zbawienie świata. Odkrywamy, że przed Wszechmogącym wszyscy jesteście równi.

Drodzy bracia i siostry, wasza modlitwa jest dziś pilnie potrzebna, niż kiedykolwiek. Św. Teresa z Avila pisała, że „w trudnych czasach potrzebni są mężni przyjaciele Boga, dla potrzymania dusz słabych”⁵. Czas pandemii pokazał nam wyraźnie, że wszyscy jesteśmy bezbronni: „Zdaliśmy sobie sprawę z tego, że jesteśmy w jednej łodzi, wszyscy słabi i zdezorientowani, a jednocześnie ważni i niezbędni, wszyscy wezwani, by wiosłować razem”⁶. Pierwszym sposobem, aby to uczynić, jest modlitwa. Wszyscy możemy to zrobić, nawet jeśli, tak jak Mojżesz, potrzebujemy wsparcia (por. Wj 17,10), to jesteśmy pewni, że Pan wysłucha naszej prośby.

Życzę wam wszelkiego dobra. Niech Pan was błogosławi i niech Matka Boża was strzeże i chroni.

FRANCISZEK

Rzym, u św. Jana na Lateranie, 20 listopada 2021 roku.

5 Księga życia, 15,5

6 Nadzwyczajna modlitwa błagalna o ustanie pandemii, w: „L'Osservatore Romano” wyd. pl. n. 4(421)/2020. s. 4

EPISKOPAT POLSKI

200

Apel przewodniczącego KEP w sprawie pomocy migrantom

Od kilku tygodni jesteśmy świadkami wyjątkowo trudnej sytuacji na granicy polsko-białoruskiej. Bez względu na okoliczności przybycia migrantów, na pewno potrzebują oni naszego wsparcia duchowego i materialnego.

Od początku kryzysu migracyjnego Kościół w Polsce – za pośrednictwem Caritas Polska, Caritas diecezjalnych oraz delegata KEP ds. imigracji – świadczy w miarę swoich możliwości pomoc migrantom. W tym momencie realizowane jest wsparcie ośrodków dla cudzoziemców, wsparcie przygranicznych placówek Straży Granicznej, w których przebywają migranci i uchodźcy, a w parafiach przygranicznych uruchamiane są Namioty Nadziei Caritas Polska.

Potrzeby są jednak o wiele większe, dlatego zwracam się do wiernych oraz wszystkich ludzi dobrej woli z prośbą o ogólnopolską zbiórkę funduszy na rzecz migrantów z granicy polsko-białoruskiej, po wszystkich Mszach Świętych w niedzielę 21 listopada. Środki zbierane podczas tej kwesty zostaną przeznaczone – za pośrednictwem Caritas Polska – na finansowanie działań pomocowych na terenach przygranicznych podczas kryzysu migracyjnego oraz na proces długotrwałej integracji uchodźców, którzy zdecydują się pozostać w Polsce.

Misją Kościoła jest w pierwszym rzędzie głoszenie Ewangelii. W konsekwencji, gdy trzeba udzielić przybyłym pomocy, nie wolno nam się od tego uchylać. Bez uszczerbku dla bezpieczeństwa Rzeczypospolitej i jej obywateli, osobom potrzebującym trzeba okazać naszą solidarność.

W obecnej sytuacji przesłanie przypowieści o miłosiernym Samarytanie brzmi jeszcze bardziej nagle i czeka na powszechną realizację, także w postrzeganiu samych migrantów.

Módlmy się gorąco o pokój na wschodniej granicy Polski, za wszystkich migrantów tam przebywających, za mieszkańców tych okolic, za służby państwowe, w tym Straż Graniczną i wojsko, za polityków, Polaków i Białorusinów.

ABP STANISŁAW GĄDECKI

Metropolita Poznański, Przewodniczący KEP
Warszawa, 8 listopada 2021 roku.

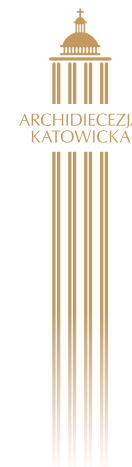
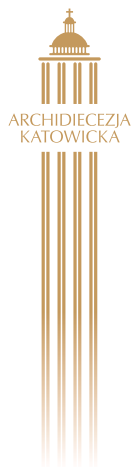
201

Komunikat przewodniczącego KEP wobec eskalacji napięć na granicy polsko-białoruskiej

Kolejną dobę jesteśmy świadkami dramatycznych wydarzeń na granicy polsko-białoruskiej. W imieniu KEP stanowczo potępiam wykorzystywanie przez stronę białorską dramatów ludzkich do prowadzenia działań przeciwko suwerenności Polski.

Migranci w większości są ofiarami bezwzględnych działań politycznych oraz chciwości mafii przemytniczych. Z tego powodu pragnę raz jeszcze powtórzyć, że osobom dotkniętym tym złem potrzebna jest nasza solidarna troska. Jednocześnie kieruję słowa wdzięczności wobec osób oraz instytucji, niosących taką pomoc, z poszanowaniem obowiązującego w Polsce prawa.

Pragnę też wyrazić moje uznanie dla wszystkich służb państwowych, w tym przede wszystkim dla Straży Granicznej, wojska i policji za pełną oddania obronę polskich granic. Zapewniam o mojej modlitewnej bliskości wobec Was i Waszych bliskich, w tych trudnych momentach służby dla dobra ojczyzny.

Wszystkich wiernych i ludzi dobrej woli proszę o gorącą modlitwę w intencji Polski, w intencji ofiar tego kryzysu oraz o jego pokojowe zakończenie.

ABP STANISŁAW GĄDECKI

Metropolita Poznański, Przewodniczący KEP

Warszawa, 10 listopada 2021 roku.

202

Komunikat

w sprawie antysemickich wystąpień w Kaliszu

Z wielkim bólem przyjęliśmy wiadomość o spaleniu tekstu Statutu Kaliskiego i antysemickich wystąpieniach, które miały miejsce wczoraj w Kaliszu.

Stanowczo potępiamy zachowania antysemickie w Kaliszu. Takie postawy nie mają nic wspólnego z patriotyzmem. Godzą w godność bliźniego oraz niszczą ład społeczny i pokój. Stoją w jawnej sprzeczności z Ewangelią i nauczaniem Kościoła.

Dwa dni przed tymi zajściami Papież Franciszek wzywał nas: „Zaangażujmy się w promocję wychowania do braterstwa, aby nie zwyciężyły odradzające się przejawy nienawiści, które chcą je zniszczyć. Zagrożenie antysemityzmem, wciąż tłące się w Europie i w innych miejscach, jest lontem, który trzeba zgasić”.

Pragniemy wyrazić współczucie wszystkim zranionym zajściami w Kaliszu. Jednocześnie prosimy o modlitwę w intencji umacniania wzajemnego szacunku i ducha braterstwa.

BP RAFAŁ MARKOWSKI

Przewodniczący Komitetu ds. Dialogu z Judaizmem KEP

Warszawa, 12 listopada 2021 roku.

203

Komunikat

z 390. Zebrania Plenarnego KEP

W dniach 18 i 19 listopada 2021 r., pod przewodnictwem abp. Stanisława Gądeckiego, odbyło się na Jasnej Górze 390. Zebranie Plenarne KEP.

Jednym z głównych tematów obrad było podsumowanie zakończonej niedawno wizyty ad limina apostolorum, która odbyła się w Rzymie w dniach od 4 do 29 października. Duchowy wymiar wizyty podkreślały codzienne celebracje w czterech bazylikach większych Rzymu oraz przy grobie św. Jana Pawła II. Najważniejszym wydarzeniem były spotkania z Ojcem Świętym Franciszkiem, podczas których Papież podejmował wskazane przez biskupów tematy, często odwołując się do własnego doświadczenia. Wskazywał, jak wsłuchiwać się w głos bliźniego, prowadzić pokorny dialog i tworzyć wspólnotę otwierającą się na działanie Ducha Świętego, zapraszając równocześnie do uczestnictwa w budowaniu Kościoła synodalnego. Wizyta ta była dla biskupów impulsem do dalszej głębokiej refleksji nad sprawami ważnymi dla Kościoła w Polsce, odnową wiary i zachętą do konkretnych działań duszpasterskich. Swoją wdzięczność za tę ojcowską, merytoryczną i twórczą atmosferę spotkań biskupi wyrazili w skierowanym do Ojca Świętego liście.

Wiele miejsca poświęcono rozpoczętemu 9 i 10 października Synodowi Biskupów zwołanemu pod hasłem: Ku Kościołowi synodalnemu: komunია, uczestnictwo, misja. Z uwagą wysłuchano głosu prof. Aleksandra Bańki, który – z mandatu KEP – uczestniczył w inauguracji Synodu w Rzymie. Biskupi postrzegają Synod jako szansę do głębokiej, szczerzej i wspólnotowej refleksji nad aktualną sytuacją Kościoła. Widzą w nim też zaproszenie do wsłuchania się w głos Ducha Świętego kierowany dziś do Kościoła, by go odnowić, umocnić i uczynić bardziej ewangelicznym. Biskupi gorąco zachęcają wszystkich wiernych, duchownych i świeckich, do odważnego i aktywnego włączenia się w prace synodalne. Zapraszają także osoby do Kościoła zdystansowane, zranione, mające poczucie zmarginalizowania lub odrzucenia. Będą również wdzięczni za głosy

płynące spoza wspólnoty katolickiej, które mogą pomóc Kościołowi w jego odnowie, odczytywaniu znaków czasu i w skuteczniejszej realizacji jego misji.

Biskupi dyskutowali również nad sprawami polskich rodzin. Zachęcają, by Niedziela Świętej Rodziny: Jezusa, Maryi i Józefa, która w tym roku przypada 26 grudnia, była dniem odnowienia przyrzeczeń małżeńskich oraz szczególnej modlitwy w intencji małżeństw i rodzin. Podjęto również kwestię przygotowań do X Światowego Spotkania Rodzin z Ojcem Świętym, które odbędzie się w dniach 22-26 czerwca 2022 r. w Rzymie. Jego tematem będzie miłość rodzinna jako powołanie i droga do świętości. W tym samym czasie odbędą się spotkania rodzin w różnych formach we wszystkich diecezjach. Biskupi wyrazili wdzięczność wszystkim zaangażowanym w duszpasterstwo rodzin, a także tym, którzy troszczą się o ludzkie życie od poczęcia do naturalnej śmierci. Podkreślono znaczenie rodzin adopcyjnych i zastępczych, dzięki którym dzieci mogą odzyskać normalny dom i możliwość wszechstronnego rozwoju.

Z wielką uwagą biskupi analizowali skomplikowaną sytuację na granicy polsko-białoruskiej. W pełni poparli wyrażone 10 listopada stanowisko Przewodniczącego KEP abpa Stanisława Gądeckiego stanowczo potępiające wykorzystywanie dramatów ludzkich do prowadzenia działań przeciwko suwerenności Polski. Biskupi przypominają, że w wielu wypadkach migranci są ofiarami bezwzględnych działań politycznych oraz chciwości mafii przemytniczych. Równocześnie wyrażają wdzięczność funkcjonariuszom służb mundurowych, Straży Granicznej, Wojska Polskiego, Policji, którzy w tej bardzo trudnej sytuacji ofiarnie wypełniają powierzony im obowiązek obrony naszych granic i zapewnienia bezpieczeństwa wszystkim mieszkającym na terytorium Polski. Słowa uznania i wdzięczności wyrażają także pod adresem mieszkańców przygranicznych miejscowości i parafii, działających tam skutecznie placówek Caritas, wolontariuszy organizacji pozarządowych, za medyczną i humanitarną pomoc okazaną migrantom, którzy znaleźli się na terytorium Rzeczypospolitej w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia nad samą granicą, jak i w ośrodkach dla cudzoziemców. W tym duchu biskupi zwracają się do rządzących, by skutecznie bronić bezpieczeństwa naszych granic, rodzin i domów, podjęli także trud dostrzeżenia będącego w prawdziwej potrzebie przybycia i udzielenia mu, w duchu Ewangelii,

koniecznego wsparcia. Usilnie proszą o umożliwienie dostępu do potrzebujących, tak teraz, jak i po zakończeniu stanu wyjątkowego.

Pasterze Kościoła katolickiego w Polsce podkreślają, że nie ma sprzeczności w równoczesnym obowiązku obrony naszych granic i wsparciu dla tych, którzy stali się ofiarami tej trudnej sytuacji. Nie ma też wewnętrznego konfliktu między dobrze rozumianym patriotyzmem i koniecznością obrony naszych granic, a pomocą bliźniemu w potrzebie, w duchu dobrego Samarytanina. Stąd też biskupi apelują o dialog i pojednanie w życiu społecznym i politycznym, w mediach i w debacie publicznej, o odstąpienie od języka nienawiści i przejawów nietolerancji. Proszą, by szukać dobra każdego człowieka i oceniać rzeczywistość w optyce Ewangelii. Zdecydowanie potępiają też wszelkie działania nacechowane pogardą tak do poszczególnych osób, jak i całych grup, czego przykładem jest zamordowanie księdza w Siedlcach, profanacja i zniszczenie krzyża w Zielonej Górze, czy niedawne zachowania antysemickie w Kaliszu związane ze spaleniem kopii Statutu Kaliskiego.

Biskupi proszą wszystkich ludzi wierzących o modlitwę w intencji pokoju i pojednania w naszej Ojczyźnie. Zbliżający się czas Adwentu może być daną nam po raz kolejny okazją do osobistego nawrócenia i uczynków miłosierdzia. Niech będzie to także czas modlitwy o ustanie pandemii, której skutki wszyscy odczuwamy. Biskupi ponawiają wcześniejsze apele o podjęcie roztropnej decyzji o szczepieniach w trosce o życie, zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych. Dziękują również wszystkim, którzy z poświęceniem troszczą się o chorych. Wstawiennictwu Jasnogórskiej Pani oraz nowych polskich błogosławionych polecają wszystkich Rodaków w kraju i za granicą, udzielając im pasterskiego błogosławieństwa.

PASTERZE KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO W POLSCE

obecni na 390. Zebraniu Plenarnym KEP

Jasna Góra, 19 listopada 2021 roku.

204

Podziękowania dla papieża Franciszka po wizycie ad limina apostolorum

Umiłowany Ojcie Świąty!

Biskupi polscy, zgromadzeni w Sanktuarium Matki Bożej Częstochowskiej z Jasnej Góry na corocznych ćwiczeniach duchowych oraz na 390. Zebraniu Plenarnym KEP, przesyłają Waszej Świątobliwości wyraz synowskiego oddania.

Z ogromną wdzięcznością wspominamy naszą niedawną wizytę ad limina Apostolorum: możliwość sprawowania Eucharystii w Papieskich Bazylikach, przy grobie Świętego Piotra i Świętego Jana Pawła II oraz owocne spotkania w licznych dykasteriach Stolicy Apostolskiej, wspierających Ojca świętego w pasterskiej trosce o wszystkie Kościoły.

Głęboko wpisały się w pamięci każdego serca osobiste spotkania z Waszą Świątobliwością. Dziękujemy za obecność, która jest pierwszym imieniem miłości i za hojny dar czasu. Zostaliśmy potraktowani jak synowie i bracia, poculiśmy się domownikami w sercu Kościoła. Zobaczyliśmy poruszający przykład pokory, braterstwa i dialogu, który zaczyna się od słuchania, a prowadzi do dzielenia się bogactwem swojego ducha.

Podejmujemy z radością zaproszenie do podążania razem Ku Kościołowi synodalnemu: komunია, uczestnictwo i misja. Chcemy tworzyć wspólnotę ludzi, którzy uczą się rozumienia siebie nawzajem, po to, aby wspólnie słuchać Ducha Świętego. Uczyc się dialogu, w którym pierwszeństwo ma słuchanie przed mówieniem, rozumienie przed ocenianiem, dzielenie się przed dyskutowaniem, który zakłada stałą gotowość do pojednania.

Pięć lat temu, tu na Jasnej Górze, powiedziałeś, że Maryja „jest ową przestrzenią zachowaną w wolności od zła, w której Bóg się odzwierciedlił; to Ona jest schodami, które przemierzył Bóg, aby zejść do nas i stać się bliskim i konkretnym. Wam, którzy do Niej przychodzicie, niech nadal wskazuje drogę i pomaga tkąć w życiu, pokorną i prostą treść Ewangelii.”

Ojcie Świąty, polecamy Cię wstawiennictwu Matki Bożej z Jasnej Góry. Niech Ci wyprasza u Boga zdrowie i siłę, abyś nadal umacniał bra-

ci i siostry w wierze, był towarzyszem ich podróży, uczestnikiem ich radości i trudów oraz uczył ich czerpać obficie ze źródeł Ducha.

BISKUPI

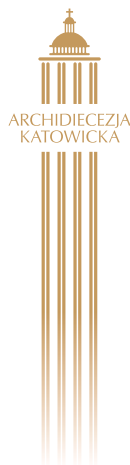
zgromadzeni na 390. Zebraniu Plenarnym KEP
Częstochowa, 19 listopada 2021 roku.

205

Słowo do środowisk muzyków kościelnych z okazji wspomnienia świętej Cecylii

„W latach odnowy liturgicznej, a także na początku soborowej reformy liturgii wielu ludziom mogło się wydawać, że starania o właściwy kształt liturgii są sprawą czysto pragmatyczną, poszukiwaniem takiej formy służby Bożej, która najbardziej będzie odpowiadać człowiekowi naszej epoki. Z czasem wszakże coraz bardziej okazywało się, że w liturgii chodzi o nasze pojmowanie Boga i świata, o nasz stosunek do Chrystusa, do Kościoła i do nas samych. W obcowaniu z liturgią rozstrzygają się losy wiary i Kościoła. Tak więc problem liturgii uzyskał dzisiaj znaczenie, jakiego dawniej nie mogliśmy się spodziewać” (J. Ratzinger, *Nowa pieśń dla Pana*, tłum. J. Zychowicz, Wydawnictwo Znak: Kraków 1999, s. 5).

W tak rozumiany obszar sprawowania świętych misterii wpisuje się bogaty świat muzyki liturgicznej, która nie jest w liturgii żadnym dodatkiem czy ozdobnikiem, lecz jej integralną częścią. Kościół od samego początku wielką troskę wykazywał w odniesieniu do tych, którzy dbają o poprawność i piękno muzyki liturgicznej. W dniu liturgicznego wspomnienia św. Cecylii pragnę podziękować tym, którzy w tym celu podejmują konieczne wysiłki. Ogarniam pamięcią modlitewną psalterzystów, kantorów, schole muzyczne, chóry, zespoły śpiewacze, orkiestry. Wyrażam wdzięczność wobec osób oraz ośrodków kształcących w zakresie muzyki kościelnej. Słowa podziękowania kieruję pod adresem konsultorów Podkomisji ds. Muzyki Kościelnej, za serdeczną, twórczą i owocną współpracę.

Niech św. Cecylia będzie dla nas wszystkich orędowniczką na czas zbliżającego się nowego roku duszpasterskiego. Jako środowisko polskich muzyków kościelnych mamy świadomość odpowiedzialności za bycie posłanym w pokoju Chrystusa.

BP PIOTR GREGER

Przewodniczący Podkomisji ds. Muzyki Kościelnej
Delegat KEP ds. Muzyki Kościelnej
Bielsko-Biała, 22 listopada 2021 roku.

ARCHIDIECEZJA KATOWICKA

ABP WIKTOR SKWORC
METROPOLITA KATOWICKI

LISTY PASTERSKIE I KOMUNIKATY

206

Komunikat Arcybiskupa Katowickiego po wizycie ad limina apostolorum

Drodzy Diecezjanie!

1. Krótko przed wizytą ad limina apostolorum w Watykanie, która odbyła się w dniach 25–29 października br., prosiłem Was o modlitewne wsparcie, zwłaszcza w ramach modlitwy różańcowej. Teraz, po powrocie z Wiecznego Miasta wraz z Biskupami Pomocniczymi serdecznie dziękuję za dar modlitwy i duchowe towarzyszenie. Przekazuję przy tym garść informacji o pobycie w Rzymie, który rozpoczęliśmy odprawieniem Mszy św. przy grobie św. Piotra. W tym szczególnym dla chrześcijan miejscu, w homilii, powiedziałem między innymi: „Eucharystia w bliskości grobu Apostoła, od którego rozpoczęło się wyznanie wia-

ry Kościoła i droga ludu Bożego przez dzieje, wreszcie słowo i błogosławieństwo biskupa Rzymu, których oczekujemy, niech nas umocnią w eklezjalnym posłannictwie: na drodze odnowy i nawrócenia osobistego i duszpasterskiego, w dialogu ze światem, w służbie człowiekowi przez komunię, uczestnictwo i misję ku Kościołowi – Wspólnocie”.

W centrum poszczególnych dni wizyty „do progów Apostołów” były celebracje Eucharystii w rzymskich bazylikach i przy grobie św. Jana Pawła II. Wypełniały je również – zgodnie z przyjętym planem – spotkania w watykańskich urzędach, które wspomagają Ojca świętego w pełnieniu Jego uniwersalnej misji w Kościele Powszechnym i dla całej ludzkiej rodziny. Wyjątkowy charakter miało spotkanie z Następcą św. Piotra, papieżem Franciszkiem. Grupie biskupów z metropolii katowickiej i krakowskiej poświęcił on wiele czasu na braterską rozmowę, która dotyczyła między innymi rozpoczętego synodu o synodalności Kościoła, a także wyzwań pracy duszpasterskiej Kościoła w Polsce. Ojciec święty zachęcił nas do dalszej, wytrwałej służby w głoszeniu Ewangelii i ufności Bożej Opatrzności. Kiedy – zgodnie z przyjętym protokołem – przedstawiłem się papieżowi Franciszkowi i wypowiedziałem słowo „Katowice”, Ojciec święty natychmiast wspomniał, że czeka nas beatyfikacja młodego kapłana, który w służbie bliźnim oddał swoje życie. Wykorzystałem ten moment na podziękowanie Papieżowi, zarówno za uznanie męczeństwa ks. Jana Franciszka Machy, jak i za wyznaczenie daty Jego beatyfikacji oraz ustanowienie swego delegata na uroczystość beatyfikacyjną. Będzie nim prefekt Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych.

Kończąc tę krótką relację o wizycie w Rzymie chcę podkreślić, że nasza serdeczna więź ze Stolicą Apostolską i papieżem Franciszkiem jeszcze bardziej się umocniła. Ojciec święty wspiera nas modlitwą i nam błogosławi.

Bracia i Siostry!

2. Zgodnie z zapowiedziami, już w sobotę 20 listopada br. o godz. 10-tej w katowickiej katedrze będziemy – jako wspólnota Kościoła archidiecezji katowickiej – świadkami beatyfikacji Sługi Bożego ks. Jana Franciszka Machy. Raz jeszcze zachęcam Was do duchowego przygotowania się do tej uroczystości poprzez bliższe poznanie postaci śląskiego męczennika, chociażby dzięki specjalnemu dodatkowi dołączonemu do „Gościa Niedzielnego” pod tytułem: „Wielki dzień księdza Jana”. Bezpośrednio przed beatyfikacją ukaże się również „Gość Extra” w całości

poświęcony ks. Janowi Macha. Zapraszam Was do włączenia się w trwającą nowennę oraz do zaplanowania udziału w beatyfikacji. Duchowa jedność z uczestnikami uroczystości beatyfikacyjnej umożliwi nam transmisje: telewizyjna, radiowa i internetowa.

Wszystkim zgromadzonym na niedzielnej Eucharystii i Waszym parafialnym wspólnotom z serca błogosławie: w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego.

† WIKTOR SKWORC

Arcybiskup Metropolita Katowicki

Katowice, 4 listopada 2021 roku.

VA I-77/21

207

List Arcybiskupa Katowickiego do kapłanów przed beatyfikacją Sługi Bożego Księdza Jana Machy

Drogi Bracie!

Uroczystość Wszystkich Świętych przypominała nam powołanie do świętości wszystkich ochrzczonych, w tym i powołanie każdego z nas, co dobitnie podkreśla kanon 276 §1 KPK: „Duchowni (...) - będąc konsekrowani Bogu z nowego tytułu przez przyjęcie święceń – stają się szafarzami Bożych tajemnic dla służenia Jego ludowi”. Obowiązek dążenia do świętości przypomina nam dziś Sługa Boży Jan Franciszek Macha, który w kazaniu wygłoszonym 7 kwietnia 1940 r. w kościele p.w. św. Józefa w Rudzie Śląskiej powiedział: „Najbardziej charakterystycznym znamięm dobrego pasterza, którego Pan Jezus opisuje w swojej przypowieści, przedstawiając w niej samego siebie, jest to, że pasterz dobry zasłania samym sobą owieczki przed napastnikiem i życie swe oddaje w obronie owiec. Znać i szukać potrafi niejeden pasterz. Paść i żywić słowami – to potrafi niejeden. A iluż mamy takich, co by życie swe dali za owce swe? Takim jest dobry Pasterz Pan Jezus”.

Nie od dziś wiemy, że ks. Jan, kapłan naszej diecezji, w ciemną noc okupacji oddał swoje życie w obronie owiec. W sobotę 20 listopada br.

będziemy ze wzruszeniem przeżywali jego beatyfikację, czyli wyróżniające ukazanie Go przede wszystkim w naszym Kościele lokalnym jako osoby wyjątkowej poprzez heroiczną posługę i męczeńską śmierć. Wierzmy, że ta wyjątkowość dotyczy również relacji Błogosławionego z Bogiem, innymi świętymi i błogosławionymi. Dlatego po beatyfikacji winniśmy Go szczególnie intensywnie przywoływać; powierzać mu siebie i codzienność naszej kapłańskiej drogi oraz prosić, aby był inspiratorem i formatorem posługi każdego z nas.

Jest wielką łaską papieża Franciszka, że akt beatyfikacji zostanie dokonany w naszym kościele katedralnym przez papieskiego delegata, kardynała Prefekta Kongregacji ds. Kanonizacyjnych. Jest też wielką łaską, że możemy w tym wydarzeniu uczestniczyć i niejako spotkać się z osobą Beatyfikowanego, zaprzyjaźnić się z Nim, aby Go przywoływać i naśladować. W ten sposób beatyfikacja stanie się naszym tegorocznym spotkaniem formacyjnym.

Nawiązując do wypowiedzianych już wcześniej zaproszeń, ponawiam serdeczne zaproszenie do udziału w tym ważnym wydarzeniu w życiu naszego lokalnego Kościoła, wpisanym w liturgię Najświętszej Ofiary; zapraszam Księdza do jej koncelebrowania, dodając, że koncelebransi nie ograniczą liczby wiernych, którzy mogą wypełnić naszą katedrę.

Jestem przekonany, że spotkanie z Dobrym Pasterzem i Jego wiernym naśladowcą – ks. Janem – umocni nas w naszej posłudze w czasie, w którym doświadczamy wielu przeciwności i kulturowej wojny.

† WIKTOR SKWORC

Arcybiskup Metropolita Katowicki

Katowice, 10 listopada 2021 roku,

we wspomnienie św. Leona Wielkiego

VA I-79/21

208

List pasterski Arcybiskupa Katowickiego przed beatyfikacją Sługi Bożego Księdza Jana Machy

1. Drodzy Diecezjanie! Druga niedziela listopada jest bardzo bogata w treści, bo w tym dniu przypadają: Dzień Muzyki Liturgicznej w Archidiecezji Katowickiej, Dzień Solidarności z Kościołem Prześladowanym i Światowy Dzień Ubogich. To właśnie za udzielanie pomocy prześladowanym i ubogim w ciemną noc okupacji zginął ks. Jan Franciszek Macha, którego beatyfikacja odbędzie się w nadchodzącą sobotę w Katowicach. Wiele o nim i jego działalności już powiedziano w czasie minionych miesięcy modlitwy i przygotowań. Wiele też zostało o nim napisane. Przygotowano spektakle teatralne i muzyczne. Jego postaci poświęcono dwa filmy warte obejrzenia: „Hanik. Podróż do życia” i „Bez jednego drzewa las lasem zostanie”.

Nawiązując zaś do obchodzonego w ostatni czwartek Święta Niepodległości, trzeba też wskazać na patriotyczną postawę naszego kandydata na ołtarze. Ks. Jan Franciszek Macha należał do pokolenia Górnoślązaków, którzy wychowali się i wykształcili w II Rzeczypospolitej. Ukończył Gimnazjum Klasyczne w Królewskiej Hucie i studia teologiczne na Uniwersytecie Jagiellońskim oraz formację do kapłaństwa w Śląskim Seminarium Duchownym w Krakowie. Jako neoprezbiter, wyświęcony w 1939 r., od początku niemieckiej okupacji, oprócz gorliwej posługi duszpasterskiej, zaangażował się w działalność patriotyczną oraz pomoc charytatywną na terenie Rudy Śląskiej. Rozpoczął też wydawanie konspiracyjnej gazety „Świt”, w której wzywano ludność polską do wzajemnej samopomocy.

W jednym z tekstów pod tytułem: „Pomóż im, gdy możesz,” pisał: „Siła woli to wielka potęga, lecz wtedy tylko, gdy jej towarzyszy miłość. Nie chcę się rozwodzić nad miłością bliźniego, gdyż to ksiądz z ambony wygłasza po tysiąc i więcej razy, ale warto coś niecoś przypomnieć. Żyjemy w trudnych warunkach. Zbliżają się święta szybkimi krokami... Nie każdy będzie mógł sobie pozwolić na drzewko, ale to pół biedy. Popatrz-

my jednak pod biedne strzechy tych rodzin, które straciły ojca lub syna, żywiciela rodziny na wojnie w obronie kochanej ojczyzny lub obecnie gnije w Dachau albo innym więzieniu. Tym, kochani rodacy, należy nam się spłacić dług wdzięczności. Prawda, że każdy boryka się z losem, ale na drobną zapomogę wystarczy. To nie dla nas robicie, nie dla siebie, ale dla Polski. Wspólnymi siłami pomóc im trzeba... Czekają nas jeszcze ciężkie walki w przyszłości. Niejeden z nas padnie pozostawiając rodzinę w podobnych warunkach, a może jeszcze gorszych. Nie wolno nam zostawić tej sprawy normalnemu biegowi i przymknąć oczy. To bracia, to matki, które dały dzieci Ojczyźnie za świętą sprawę. To rodziny najlepszych synów Ojczyzny, którzy dla ogólnego dobra nie wahali się dać życia lub wolności. Dlatego cześć ich pamięci, a pomoc rodzinom”.

Te słowa wypowiedziane przed Bożym Narodzeniem 1939 r., a właściwie wyrosłe z nich systematyczne charytatywne działanie ks. Jana Franciszka i jego pomocników, przyniosły efekty. W jednym z „Raportów o sytuacji na Ziemiach Zachodnich” czytamy: „Wzajemna postawa ludności Śląska jest jak najlepsza. Charakteryzuje ją samopomoc i solidarność narodowo-społeczna”.

2. Bracia i Siostry! Jako wspólnota Kościoła katowickiego przyjmujemy z wdzięcznością nowego błogosławionego jako męczennika miłości miłosiernej, jako dar Bożej Opatrzności na dziś i na jutro, jako wezwanie i przypomnienie powołania do świętości. Ks. Jan Franciszek jako ofiara prześladowań i wojny uświadamia nam jej śmiertelne skutki. Niech jego tragiczna śmierć inspirowa i wzmacnia nas do działania na rzecz umacniania zagrożonego pokoju i dzieła pojednania, szczególnie Polaków i Niemców. Losy tych narodów w wyjątkowo dramatyczny sposób spotkały się w śmierci ks. Jana.

Krótką, bo trwająca niespełna 3 lata posługa duszpasterska ks. Machy jest ciągle aktualnym przykładem charytatywnego zaangażowania, zauważania i wychodzenia do najbardziej potrzebujących, wychodzenie na peryferie ludzkiej egzystencji. W takim stylu działania również wierni świeccy, osoby młode i starsze, mogą odkrywać wartość wolontariatu, zaangażowania, nawet w ekstremalnie trudnych warunkach. Ks. Jan mógł przecież wycofać się, ulec prawu ustanowionemu przez okupanta i jako kapłan żyć spokojnie, zamknięty w parafialnej strukturze. Postąpił jednak inaczej. Uznał, że najważniejsze jest przykazanie miłości. Przybrało ono kształt konkretnej pomocy bliźniemu za cenę narażania

własnego bezpieczeństwa. Krótko mówiąc, świadectwo ks. Jana uświadamia każdemu pokoleniu, że są wartości, których nie tylko warto bronić, ale za które warto jest oddać życie.

3. Niech beatyfikacja Jana Franciszka Machy, człowieka odważnego i niezłomnego, stanie się zaproszeniem do wzrastania w prawdziwie chrześcijańskiej gorliwości i solidarności, których pragnienie przemienia nasze życie i inspirowanie do praktykowania miłosierdzia. Z tym wezwaniem łączy się serdeczne zaproszenie do osobistego i rodzinnego udziału w uroczystości beatyfikacyjnej. Liczę na uczestnictwo w niej reprezentantów każdej parafialnej wspólnoty oraz wszystkich ruchów i stowarzyszeń katolickich działających w naszej archidiecezji. Zapraszam rodziny Domowego Kościoła, młodych z Ruchu Światło- Życie i Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży, osoby tworzące parafialne zespoły Caritas i zaangażowane w strukturach Caritas Archidiecezji Katowickiej. Spodziewam się obecności nadzwyczajnych szafarzy Komunii św. oraz przedstawicieli służby liturgicznej, harcerzy, Rycerzy Kolumba i Mężczyzn św. Józefa.

Do tych diecezjan, którzy nie planują pielgrzymki na beatyfikację do katedry apeluję o duchowe przeżywanie tej uroczystości w gronie rodziny. Rodzina bowiem stanowiła wyjątkową wartość dla ks. Machy. Podarujemy nowemu błogosławionemu przedpołudnie nadchodzącej soboty, korzystając z transmisji radiowych Radia Katowice, i Radia eM, a także telewizyjnych w programie pierwszym TVP i TVP3 Katowice.

4. Bracia i Siostry! Z dużą dozą pewności można stwierdzić, że ks. Jan Macha jako więzień w celi śmierci katowickiego aresztu w listopadzie 1942 r., dwa tygodnie przed swoją śmiercią, rozważał te same eschatologiczne treści, jakie słyszeliśmy w dzisiejszym słowie Bożym. Z pewnością impulsem do modlitwy były dla niego słowa Zbawiciela, które i dziś wybrzmiały przed Ewangelią: „Czuwajcie i módlcie się w każdym czasie (...), abyście mogli stanąć przed Synem Człowieczym” (Łk 21,36). Kapłan – więzień wierzył także w to zapewnienie Jezusa: „Niebo i ziemia przemina, ale moje słowa nie przemina” (Mk 13,31), dlatego czuwał na modlitwie brewiarzowej, a przesuwał w rękach paciorki różańca, zrobione z więziennego materaca, zbliżał się coraz bardziej do osobistego przeżywania tajemnic bolesnych.

Dzisiaj odnosimy do ks. Jana Machy słowa z pierwszego czytania: „Mądrzy będą świecić jak blask sklepienia, a ci, którzy nauczyli wielu sprawiedliwości, jak gwiazdy przez wieki, na zawsze” (Dn 12,3), ponie-

waż był niewątpliwie człowiekiem mądrym i uczącym sprawiedliwości w biblijnym znaczeniu tego słowa. Niech i nas poucza swoim słowem i przykładem kapłańskiego życia dla innych, w imię Tego, który do końca nas umiłował.

Wszystkim uczestnikom niedzielnej Eucharystii udzielam pasterkiego błogosławieństwa.

† WIKTOR SKWORC

Arcybiskup Metropolita Katowicki

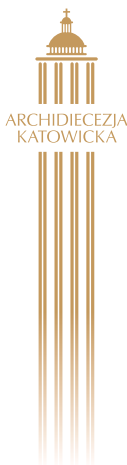
Katowice, 10 listopada 2021 roku.

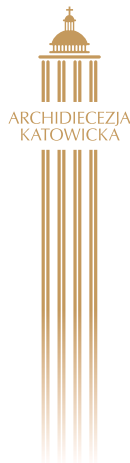
VA I-80/21

209

Komunikat Metropolity Katowickiego po beatyfikacji Księdza Jana Machy

1. Drodzy Bracia i Siostry! W sobotę 20 listopada sługa Boży ks. Jan Macha został włączony do wspólnoty błogosławionych Kościoła Katolickiego. Wyrażamy wdzięczność Bożej Opatrzności za świadectwo życia i wiary tego śląskiego kapłana, męczennika II wojny światowej, nowego patrona alumnów Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego, dzieła powołań oraz dzieł charytatywnych w naszej archidiecezji. Bóg zapłać wszystkim wiernym świeckim, kapłanom i osobom życia konsekrowanego, zarówno za udział w Mszy świętej beatyfikacyjnej, sprawowanej w katowickiej katedrze przez delegata Ojca świętego Franciszka, kardynała Marcello Semeraro, prefekta Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych, jak i za duchową łączność dzięki transmisjom telewizyjnym, radiowym i internetowym. Dzięki przekazom medialnym postać błogosławionego Jana Franciszka ukazano szerokiej rzeszy odbiorców, nie tylko w kraju, ale i za granicą. Wyrazy wdzięczności kieruję również do osób zaangażowanych w przygotowanie uroczystości beatyfikacyjnej i darczyńców. Prosimy błogosławionego ks. Jana Franciszka o orędownictwo za nami, abyśmy z Bożą pomocą odkrywali własną misję w świecie i kształtowali serca wrażliwe na ludzkie potrzeby.

2. Liturgiczne wspomnienie błogosławionego Jana Machy będzie obchodzone w naszej archidiecezji w dniu 2 grudnia każdego roku. W związku z tym najbliższy czwartek będzie w naszych wspólnotach parafialnych dniem dziękczynienia za beatyfikację ks. Jana i modlitwy za Jego wstawiennictwem w intencji duszpasterzy, osób zaangażowanych w parafialnych i szkolnych zespołach Caritas, a przede wszystkim o nowe powołania kapłańskie i zakonne. Wykorzystajmy ten dzień również na odkrywanie życia i dzieła nowego Błogosławionego.

3. Rozpoczynamy dzisiaj nowy rok liturgiczny oraz realizację trzeciego roku programu duszpasterskiego Kościoła w Polsce pt. „Eucharystia daje życie”. Zamierzone pastoralne i ewangelizacyjne działania wyrażamy słowami nawiązującymi do obrzędu rozesłania na zakończenie Mszy św.: „Posłani w pokoju Chrystusa”. W tym duchu zachęcam Was do budowania między ludźmi Chrystusowego Królestwa pokoju, miłości i sprawiedliwości, a także do synodalnej odnowy życia i misji całej wspólnoty Kościoła. Wewnętrznej siły do podejmowania tych wyzwań szukajmy najpierw w Eucharystii, która jest źródłem wzajemnego przebaczenia, słuchania słowa Bożego, komunii i chrześcijańskiego świadectwa, a nade wszystko sakramentem uwielbienia Boga przez Chrystusa w Duchu Świętym.

Na czas adwentowej drogi przygotowania do uroczystości Narodzenia Pańskiego wszystkim Wam błogosławię: W imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego.

† WIKTOR SKWORC

Arcybiskup Metropolita Katowicki

Katowice, 25 listopada 2021 roku.

VA I-84/21

HOMILIE METROPOLITY

210

Idźmy ku świętości przez codzienność, czyniąc dobro

Homilia Arcybiskupa Katowickiego

Uroczystość Wszystkich Świętych, Katowice, 1 listopada 2021 roku

W Uroczystość Wszystkich Świętych uświadamiamy sobie, że pierwszym świętym i nauczycielem świętości w tej katedrze był i jest Jezus Chrystus – jedyny Odkupiciel człowieka, który powiedział o sobie: „Ja jestem drogą, prawdą i życiem! Nikt nie przychodzi do Ojca inaczej jak tylko przeze Mnie” (J 14,6). To On uczy niezmiennie i konsekwentnie prawdy Ewangelii i wskazuje na pierwsze i najważniejsze przykazanie, z którego ostatecznie będziemy sądzeni: „Będziesz miłował Pana Boga swego całym swoim sercem, całą swoją duszą i całym swoim umysłem... Będziesz miłował swego bliźniego jak siebie samego” (Mt 22,35-40).

My, zgromadzeni na świętej wieczerzy i integrowani mocą sakramentów, stajemy się wspólnotą żywych kamieni, z których Bóg wznosi żywą świątynię Kościoła katowickiego. Należymy do tego wybranego plemienia, królewskiego kapłaństwa, świętego narodu, ludu Boga również po to, by ogłaszać „dzieła potęgi Tego, który nas wezwał z ciemności do przedziwnego swojego światła” (1 P 2,9).

Drodroży w Chrystusie! W Uroczystość Wszystkich Świętych i w dzień wspomnienia wszystkich zmarłych nawiedzamy wiejskie cmentarze i miejskie nekropolie, przystajemy w zadumie przy grobach naszych bliskich. Wspominamy ich, dziękujemy im i modlimy się za nich. Stwierdzamy: „Przeszli przez ziemię, dobrze czyniąc”, wszak do wielu z nich odnoszą się słowa dzisiejszej Ewangelii. Błogosławieni są i wielka jest ich nagroda w niebie.

Te słowa odnosimy również do pasterzy katowickiego Kościoła, spoczywających w krypcie grobowej biskupów katowickich. Spoczywają tam dwaj niezłomni pasterze: Stanisław Adamski i Herbert Bednorz. Pierwszy dwa razy wygnany z diecezji – przez hitlerowców za polskość,

a przez komunistów za obronę szkolnej katechezy; drugi niestrudzony obrońca robotników i ich praw, był głosem niemających głosu... Obaj przeszli przez górnośląską ziemię, dobrze czyniąc!

Bracia i Siostry! Przenieśmy się na chwilę do otwartej i dostępnej w te dni dla wszystkich kaplicy grobowej katowickich biskupów, gdzie wieczna przyszłość opowiedziana jest wiernie malowidłem według opisu zawartego w Apokalipsie św. Jana Apostoła. Przedstawia ono Nowe Jeruzalem, miasto nowej ziemi i nowego nieba, w którym wspólnie zamieszkuje Bóg i ludzie. Oni są jego ludem, a On „Bogiem z nimi”. W tej Bożej metropolii zapracowany Bóg ociera z ludzkich oczu wszelką łzę, przytula i zapewnia, iż odtąd już śmierci nie będzie, ni krzyku, ni trudu, bo pierwsze rzeczy przeminęły.

Drodzy! Do tego miasta, którego świątynią jest Pan Bóg Wszechmogący oraz Baranek, doszły już nieprzeliczone rzesze świętych i błogosławionych, tych, którzy nas poprzedzili w ziemskiej pielgrzymce. To nasi bracia i siostry, nasze starsze rodzeństwo. Jesteśmy z nimi złączeni człowieczeństwem i wiarą w Tego, który chce, abyśmy mieli życie i mieli je w obfitości. Jesteśmy w drodze do tego miasta – pielgrzymujemy tam przez doczesność – idziemy przez czas, aby osiągnąć wieczność, której na imię Miłość i zameldować się na pobyt stały w niebiańskim Jeruzalem!

Idziemy tam jako uczniowie Jezusa Chrystusa zanurzeni w chrzcie, w Jego śmierci i zmartwychwstaniu, pamiętając o naszym fundamentalnym powołaniu do pięknego człowieczeństwa, które przeżywane w bliskości Boga owocuje świętością.

Papież Franciszek podarował nam m.in. adhortację apostolską „O powołaniu do świętości w świecie współczesnym”. To wiele mówiący tytuł. W tekście znajdziemy i takie słowa: „Jeśli szukamy świętości, która podoba się Bogu, to w słowach ewangelii: «Byłem głodny, a daliście Mi jeść, byłem przybyszem, a przyjęliście Mnie, byłem chory, a odwiedziliście Mnie; byłem w więzieniu, a przyszliście do Mnie», znajdziemy regułę postępowania, na podstawie której będziemy sądzeni”.

Znał ją również sługa Boży ks. Jan Franciszek Macha, który w okupacyjną noc podjął na Górnym Śląsku akcję pomocy rodzinom powstańców, działaczy propolskich i tym wszystkim, które z powodu aresztowań i nieobecności synów, ojców i mężów pozostały bez środków do życia. Przynosił im nie tylko chleb; nad wszystko nadzieję i czytelny znak solidarności i bliskości. Za tę postawę miłości miłosiernej został skazany

wyrokiem sądowym na karę śmierci i położył głowę pod gilotyną. Tak dokonała się jedna z sądowych zbrodni, które mają na sumieniu systemy totalitarne. Już niedługo, bo w sobotę, 20 listopada, ks. Macha zostanie nam w tej katedrze ukazany jako błogosławiony Kościoła, jako nasz orędownik przed Bogiem. To on dziś nas poucza jak kiedyś jako wikary w rudzkiej parafii św. Józefa: „Myśl o niebie to nie płomyk nikły, to słońce jasne, życiodajne, które i świeci, i rozgrzewa”.

Bracia i Siostry! Słowo „myśl” brzmi jak rozkaz. Idźmy więc we wskazanym kierunku, ku świętości przez codzienność, myśląc o niebie i czyniąc dobro. By kiedyś sąd Boga i ludzki na nami, nade mną – a niewątpliwie nad każdym ten sąd się odbędzie – zakończył się konkluzją: przeszedł przez ziemię, dobro czyniąc. Niech tak się stanie. Amen.

211

Patriotyzm to tradycja

Homilia Arcybiskupa Katowickiego

Święto Niepodległości, Katowice, 11 listopada 2021 roku

Drodzy Obywatele Królestwa Bożego i Rzeczypospolitej. Drodzy Bracia i Siostry!

1. W dzisiejszej Ewangelii Jezus Chrystus oświadcza, że Królestwo Boże jest pośród nas. Przybliżyło się w Słowie Wcielonym. Jego nadejście jest głoszone w całej Ewangelii. Ma swoją konstytucję – to osiem błogosławieństw i niezmiennie prawo: przykazanie miłości Boga i bliźniego. Przyszło w śmierci i zmartwychwstaniu Chrystusa, który „wpierw jednak musi wiele wycierpieć i być odrzuconym przez to pokolenie”.

Od Ostatniej Wieczerzy Królestwo Boże przychodzi w Eucharystii; jest organicznie złączone z męką i śmiercią Jezusa Chrystusa i losem jego uczniów, którzy również muszą wiele wycierpieć, bo zdecydowali się przyjąć wspólnotę losową z Synem Człowieczym. Jednym z wielu Jego uczniów / naśladowców jest Sługa Boży Jan Franciszek Macha, którego beatyfikacji oczekujemy w tej katedrze w sobotę 20 listopada br.

Dziś 11 listopada Święto Niepodległości. Obchodzimy je zawsze w konkretny kontekście: miejsca i czasu. Dziś w klimacie obchodów 100-lecia wybuchu i zakończenia III-go powstania śląskiego. Wiemy, że powstanie nie miało szans gdyby nie oddolne poparcie za strony autochtonów, Górnoślązaków; dlatego modlimy się za poległych powstańców i ofiary walk po obu stronach barykady; za poległych żołnierzy wojsk sojuszniczych stacjonujących tu dla utrzymania pokoju; i modlimy się wspólnie o pokój dla mieszkańców Górnego Śląska, dla Polski, dla całej rodziny ludzkiej.

Historyczne fakty wynikające z decyzji Ligii Narodów sprawiły, że od roku 1922 na Górnym Śląsku rosło pokolenie Górnoślązaków, znowu – po wiekach - obywateli Rzeczypospolitej. Należał do niego Jan Franciszek Macha, urodzony w 1914 r. W roku 1922 już jako 8- letnie dziecko rozumiał sens wydarzeń, określanych wtedy potocznie słowami: „wybuchła Polska”, które obrazują dynamikę wydarzeń i korzystnych zmian, nowych możliwości, z których młode pokolenie z entuzjazmem korzysta.

2. Ks. Macha, chorzowianin z urodzenia; uczeń polskiej szkoły podstawowej i Gimnazjum Klasycznego w Królewskiej Hucie. Należy do Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej; angażuje się w kole muzycznym (gra na skrzypcach), literackim i sportowym. Formuje się wraz z innymi w Stowarzyszeniu Młodzieży Polskiej na - jak głoszą statuty Stowarzyszenia „światłych katolików i dobrych obywateli narodu”. W roku 1933 zdaje maturę i rusza na Kraków, aby studiować na Uniwersytecie Jagiellońskim i wstąpić do Śląskiego Seminarium Duchownego w Krakowie, co mu się udaje dopiero rok później z powodu nadmiaru kandydatów; w oczekiwaniu na wymarzone studia wybiera tymczasowo zajęcia na Wydziale Prawa i Administracji. W czerwcu 1939 r., po magisterium z teologii, przyjmuje święcenia kapłańskie i od września tego roku podejmuje posługę duszpasterską w parafii św. Józefa w Rudzie Śląskiej. 1 września wybuchła II wojna światowa. Wtedy natychmiast, oprócz codziennej, gorliwej posługi dla Królestwa Bożego, rozpoczął działalność patriotyczną oraz charytatywną pomoc na terenie Rudy Śląskiej.

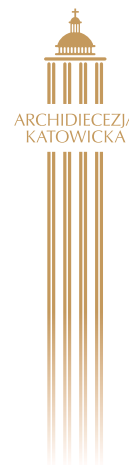
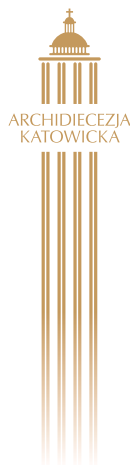
Przystąpił też do konspiracyjnej gazety „Świt”, w której wzywano ludność polską do wzajemnej samopomocy. W jednym z tekstów o tytule: „Pomóż im, gdy możesz”, czytamy: „Siła woli to wielka potęga, lecz wtedy tylko, gdy jej towarzyszy miłość. Nie chcę się rozwodzić nad miłością bliźniego, gdyż to ksiądz z ambony wygłasza po tysiąc i więcej

razy, ale warto coś nie coś przypomnieć. Żyjemy w trudnych warunkach. Zbliżają się święta szybkimi krokami i każdy rad by je jakoś spędzić. Nie każdy będzie mógł sobie pozwolić na drzewko, ale to pół biedy. Popatrzymy jednak pod biedne strzechy tych rodzin, które straciły ojca lub syna, żywiciela rodziny na wojnie w obronie kochanej ojczyzny lub obecnie gnieje w Dachau, lub innym więzieniu. Tym kochani rodacy należy nam się spłacić dług wdzięczności. Prawda, że każdy boryka się z losem, ale na drobną zapomogę wystarczy. To nie dla nas robicie, nie dla siebie, ale dla Polski. Wspólnymi siłami pomóc im trzeba... Czekają nas jeszcze ciężkie walki w przyszłości. Niejeden z nas padnie pozostawiając rodzinę w podobnych warunkach, a może jeszcze gorszych. Nie wolno nam zostawić tej sprawy normalnemu biegowi i przymknąć oczy. To bracia, to matki, które dały dzieci Ojczyźnie za świętą sprawę. To rodziny najlepszych synów Ojczyzny, którzy dla ogólnego dobra nie wahali się dać życia lub wolności. Dlatego cześć ich pamięci, a pomoc rodzinom” Ta akcja a właściwie wyrosłe z niej systematyczne działanie przyniosły efekty. W jednym z Raportów (PPP) o sytuacji na Ziemiach Zachodnich czytamy: „Wzajemna postawa ludności Śląska jest jak najlepsza. Charakteryzuje ją samopomoc i solidarność narodowo-społeczna”.

Niemcy jednoznacznie określili cele prowadzonej przez ks. Jana „opieki społecznej”: „*Miała zadanie zbierać pieniądze od Polaków, wspierać ludność polską, zwłaszcza dożywiać tę jej grupę, która w wojnie polsko-niemieckiej straciła żywicieli albo została aresztowana przez Niemców [...] Zadanie tej akcji było także takie, aby utrzymać ludność polską w przekonaniu o odrodzeniu się państwa polskiego i występowanie przeciwko Niemcom*”.

Działalność prowadzona przez ks. Machę nie uszła uwagi niemieckich władz okupacyjnych. Jej przedstawiciel w 1941 roku na zjeździe nauczycieli niemieckich w Katowicach stwierdził: „Jednym z głównych czynników bałamucenia ludności śląskiej, ludności z pochodzenia niemieckiego, byli i są księża. Tam, gdzie egzystuje ksiądz polski, nigdy nie może nastąpić dostatecznie głęboka asymilacja tej ludności z narodem niemieckim. Dla dobra więc narodu niemieckiego, elementy te muszą być bezwzględnie wyniszczone. III Rzesza nie może popełnić błędów Niemiec cesarskich”.

W tych złowieszczących słowach można już „wysłyszeć” zapowiedź sądowego wyroku jaki spadnie na ks. Machę. To właśnie działalność

cha-rytatywna stała się powodem jego aresztowania we wrześniu 1941 roku i skazania na śmierć; wyrok wykonano w nocy z 2/3 grudnia 1942 we więzieniu w Katowicach przez ścięcie pod gilotyną. Ciało spalono w Auschwitz. Oto pouczający życiorys Górnoślązaka, patrioty, duchownego i wkrótce błogosławionego Kościoła.

Bracia i Siostry!

3. Kościół jest wspólnotą pamięci. „Chrystus znał to prawo pamięci i w momencie kluczowym głoszenia Królestwa Bożego do niego się odwołał. Kiedy ustanawiał Eucharystię podczas Ostatnie Wieczerzy, powiedział: „To czyńcie na moja pamiątkę”. Pamiątka mówi o pamięci. Tak więc Kościół jest poniekąd żywą „pamięcią” Chrystusa. Owa pamięć nazywa się tradycja.

Gilbert Chesterton (pisarz brytyjski; „książę paradoksu”). zwraca uwagę na demokratyczny aspekt wszelkiej tradycji. „Tradycja oznacza oddawanie głosów na najmniej znaną spośród klas społecznych, na naszych przodków. To demokracja zmarłych. Tradycja nie chce podporządkowywać się małej i aroganckiej oligarchii tych, którzy przypadkiem znaleźli się tu i teraz. Wszyscy demokraci sprzeciwiają się dyskwalifikowaniu ludzi z powodu przypadkowego czasu i miejsca urodzenia; tradycja sprzeciwia się dyskwalifikowaniu ludzi z powodu przypadkowego czasu i miejsca śmierci. Demokracja mówi, że nie powinniśmy lekceważyć opinii dobrego człowieka, nawet jeśli jest naszym parobkiem; tradycja żąda, byśmy nie lekceważyli opinii dobrego człowieka, nawet jeśli jest naszym ojcem. (G.K. Chesterton, Ortodoksja, Warszawa 1998, str. 61).

Tradycja oznacza przekazywanie z pokolenia na pokolenie tego, co zachowuje się w żywej pamięci i za co jest się odpowiedzialnym. Aby jednak tradycja nie umarła, w każdym pokoleniu trzeba poszukiwać nowych form wyrazu tego, co niezmiennie. Temu celowi służy dzisiejsza uroczystość, bo patriotyzm to tradycja; to demokratyczne oddawanie naszych głosów na wartości przekazane nam przez naszych przodków i wydobywanie ich samych z niepamięci choćby w powstającym Górnośląskim Panteonie.

Wśród nich jest nasz męczennik Jan Franciszek Macha, wierny strażnik konstytucji Królestwa Bożego i jego praw oraz i nieprzeliczone rzesze innych. Razem z nami w czasie tej Eucharystii wołają do Jezusa Chrystusa: „Przyjdź Królestwo Twoje”. Amen.

212

Wasza misja ewangelizacyjna jest misją pokoju i dla pokoju

Homilia Arcybiskupa Katowickiego
Admissio, WSSD, 13 listopada 2021 roku

Podczas Eucharystii celebруемy dziś w seminaryjnej kaplicy obrzęd: admissio, wybrania, przyjęcia i przeznaczenia wybranych kandydatów do bliskiego już czasowo ewangelizacyjnego posłannictwa w kapłaństwie w stopniu diakona i prezbitera.

W pierwszym zdaniu Ewangelii, ewangelista Łukasz streszcza przypowieść Jezusa. Jest ona o tym, że uczniowie „zawsze powinni się modlić i nie ustawać”... Winniśmy wołać dniem i nocą do Boga, by nie zwlekał i prędko wziął nas w obronę. Dziś – nie ma pilniejszej modlitewnej intencji jak wołanie o poszanowanie godności każdego człowieka i prośba o zachowanie pokoju.

Przed chwilą śpiewaliśmy hymn „Chwała na wysokości Bogu...”, powtarzając m.in. słowa betlejemskiego orędzia. Słowa te brzmią nieprzerwanie od dwóch tysięcy lat a ich adresatami są kolejne ludzkie pokolenia... „Chwała Bogu na wysokościach, a na ziemi pokój ludziom w których sobie upodobał” (Łk 2, 14). Anielskie przesłanie jest oczywiste: Bóg, mający upodobanie w człowieku obdarza go pokojem. Ofiarowany mu pokój to Jezus Chrystus: „On...jest naszym pokojem” (Ef 2,14). On jest zapowiedzianym „Księciem Pokoju” (Iz 9,5). On - jako Zmartwychwstały, pozdrawia uczniów słowami: Pokój wam!

Pokój jaki przynosi Chrystus człowiekowi jest owocem Jego krwi przelanej na krzyżu. To On „w sobie zadawszy śmierć wrogości” (Ef 2,16) dokonał dzieła pojednania ludzi z Bogiem. To przez Niego doświadczamy przebaczenia grzechów i pokoju serca pojednanego z Bogiem. To On zostawia i daje swoim uczniom pokój. „Nie tak jak daje świat” (J, 14,27).

Chrystus, który jest pokojem, daje i oferuje go każdemu; a równocześnie każe nam dzielić się z innymi w Jego imię tym fundamentalnym dobrem; trzeba więc najpierw przyjąć dar pokoju a potem przekazywać

go dalej, tak jak czynimy to symbolicznie podczas Mszy św. podając sobie ręce (przed Covidem) na słowa kapłana - przekażcie sobie znak pokoju. Oferte vobis pacem - woła Kościół od wieków do świata a równocześnie doświadcza nieprzyjęcia oferowanego daru, jego lekceważenia czy odrzucenia.

Pokój... wielkie życzenie, wielkie pragnienie ale i wielkie „niespełnienie” ludzkich oczekiwań a przecież istnieje głęboki związek między pokojem przyniesionym przez Chrystusa a pokojem świata. Katechizm KK powie, że pokój ziemski jest obrazem i owocem pokoju Chrystusa...

Wielkim orędownikiem pokoju był papież Jan XXIII, który w Wielki Czwartek 11 kwietnia 1963 roku a więc blisko 60 lat temu, wydał encyklikę rozpoczynającą się słowami - Pacem in terris. Pisał w niej o pokoju między wszystkimi narodami, opartym na prawdzie sprawiedliwości, miłości i wolności.

Pokój na ziemi jest bowiem uwarunkowany; osiąga się go m.in. respektowaniem zasady prawdy. Prawda posiada także swoje oblicze moralne. Jej przeciwstawieniem jest kłamstwo i obłuda w życiu politycznym społeczny oraz manipulacja nastrojami społecznymi przy pomocy środków przekazu społecznego i tzw. opinią społeczną.

Te wszystkie zjawiska nie służą pokojowi, gdyż traktują człowieka jako przedmiot a nie podmiot wszelkich relacji społecznych.

Kolejną zasadą rządzącą sprawą pokoju jest sprawiedliwość. Każdy z ludzi jest naturalnie wyczulony na sprawiedliwość. Jej fundament są prawa człowieka i zasada dobra wspólnego, znajdujące swoje dopełnienie w miłości i przebaczeniu.

I wreszcie pokojowi sprzyja wolność, będąca niczym innym jak uznaniem godności człowieka i nienaruszalności jego ludzkich praw.

Jak daleko jesteśmy dziś na początku trzeciej dekady XXI wieku od zachowania zasad owocujących pokojem. A stwierdzenie to nie dotyczy wyłącznie społeczności międzynarodowej; dotyczy także społeczności narodowej aż po najmniejszą w strukturze społecznej wspólnotę jaką jest rodzina; dotyczy również społeczności Kościoła.

Ewangeliczne życzenie - pokój ludziom, których Bóg miłuje - ciągle czeka na spełnienie, dlatego drodzy kandydaci do ad missio – wasza misja ewangelizacyjna jest misją pokoju i dla pokoju; pamiętajcie, iż „błogosławieni są, którzy wprowadzają pokój, albowiem oni będą nazwani synami Bożymi”.(Mt 5, 9).

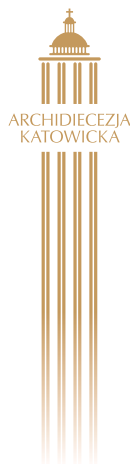
W orędziu na Światowy Dzień Pokoju roku 2000 Ojciec Święty Jan Paweł II określił niepodważalną zasadę: „pokój zapanuje w takiej mierze, w jakiej cała ludzkość zdoła odkryć swoje pierwotne powołanie, aby być jedną rodziną.”, co obecnie mocno wybrzmiewa w encyklice papieża Franciszka: „Fatelli tutti”: mamy żyć razem „jako bracia i siostry”. Znak zasady trzeba waszego / twojego działania na rzecz braterstwa i pokoju w świecie, który jest czymś więcej niż zwykłym brakiem wojny. Trzeba naszego działania w aktualnych sprawach świata i Kościoła. Przed nami druga niedziela listopada, bardzo bogata w treści, bo w tym dniu przypadają: Dzień Muzyki Liturgicznej w Archidiecezji Katowickiej, Dzień Solidarności z Kościołem Prześladowanym i Światowy Dzień Ubogich. To już V-ty z kolei, poprzedzony papieskim orędziem. Dziś najbardziej ubodzy – to migranci, wykorzystani jak marionetki, używani jak rzeczy do realizacji politycznych celów. W tej sytuacji – potrzeba naszej modlitwy, bo zawsze powinniśmy się modlić i nie ustawać!

I potrzeba naszego działania na miarę miejsca i czasu, choćby za przykładem S.B. Jana Franciszka, bo nie można być wyłącznie konsumentem pokoju, nie budując go i nie wnosząc go w rzeczywistość świata, rodziny, społeczeństwa.

W tym więc sensie pokój zależy od każdego z nas - jest domem - jak powiedział Jan Paweł II, który trzeba nieustannie budować. Trzeba dniem i nocą wołać do Boga, aby nie zwlekał, aby przyjść nam z pomocą i obroną.

Bracia! Pokój ma swoją cenę a jest nią rezygnacja z egoizmu indywidualnego i zbiorowego, narodowego i państwowego. Trzeba wielkiej modlitwy wszystkich i każdego, aby człowiek był zdolny - mocą łaski Bożej - do przewycięzania egoizmu i stawał się wprowadzającym pokój. Wprowadzać pokój, znaczy po prostu żyć w zgodzie z bliźnimi; wybaczać i nie pielęgnować w sercu nienawiści.

Drodzy Bracia! Zwracam się do was jako do Bożych dzieci - wszak jesteśmy nimi dzięki sakramentowi chrztu św. - bądźcie apostołami pokoju w świecie; nich przez naszą modlitwę i działanie rośnie przestrzeń pokoju i zgody; niech to będzie droga stawania się „synami Bożymi” Tego, który jest Bogiem pokoju a nie wojny. I na co dzień - „...obleczcie się w serdeczne miłosierdzie, dobroć, pokorę, cichość, cierpliwość, znosząc jedni drugich i wybacząc sobie nawzajem; jak Pan wybaczył wam, tak i wy! Św. Stanisławie Kostko, wspieraj nas! Amen.

213

Studium Muzyki Kościelnej w Katowicach**im. ks. Roberta Gajdy**

Homilia Arcybiskupa Katowickiego

Inauguracja Studium Muzyki Kościelnej,

Katowice, 14 listopada 2021 roku

1. Dziś, w Dzień Muzyki Liturgicznej w Archidiecezji Katowickiej, inaugurujemy zajęcia studium organistowskiego archidiecezji katowickiej pod nowym kierownictwem p. dr. Michała Duźniaka i w nowej formule – jako Studium Muzyki Kościelnej w Katowicach im. ks. Roberta Gajdy – Wydział Zamiejscowy Diecezjalnego Instytutu Muzyki Kościelnej w Opolu.

Dwa słowa o patronie. Pomijając jego pełny, bogaty życiorys, trzeba przypomnieć, że jako duchowny diecezji katowickiej ks. Robert Gajda (1890–1952) prowadził wszechstronną działalność w pielegnowaniu muzyki kościelnej. Współpracował z zespołami śpiewaczymi. Zainspirował działalność Związku Polskich Chórów Kościelnych (1928) i był później (od 1935 roku) jego prezesem. W latach 1937–1938 redagował czasopismo „Wiadomości Związku Polskich Chórów Kościelnych Diecezji Katowickiej”. W utworzonej w 1925 roku Diecezjalnej Komisji do Spraw Muzyki Kościelnej pełnił m.in. funkcję rzeczoznawcy organowego. Był jednym z wykładowców w Szkole Muzyki Kościelnej św. Grzegorza w Katowicach. Uczył w niej chorału gregoriańskiego, harmonii, kontrapunktu, liturgiki, organoznawstwa i dzwonoznawstwa. Po likwidacji szkoły współpracował z S.M. Stoińskim, dyrektorem Instytutu Muzycznego w Katowicach, gdzie utworzono Oddział Organistowski. Dla celów dydaktycznych ks. Gajda opublikował cztery podręczniki: Nauka Harmonji. Podręcznik dla szkół organistowskich (Katowice 1931), Organy, ich historia, budowa i pielęgnacja (Katowice 1934), Mały podręcznik do nauki chorału gregoriańskiego w szkołach organistowskich, seminariach i chórach kościelnych (Katowice 1938), Estetyka muzyki kościelnej i kompozycja chórowa (publikacja niezachowana). Skomponował wiele utworów, wśród których wyróżniają się: części mszalne, msza łacińska Regina Pacis, oratorium Jan Chrzciciel,

hymny, m.in. Hymn papieski, Ecce Sacerdos, fuga Salvum fac, utwory organowe: 12 Compositiones contrapunctales. Opracował akompaniament organowy do pieśni: Chorał do książki diecezjalnej Skarbiec modlitw i pieśni, cz. 1 (Katowice [1939]). Kolejne dwa zbiory, pewne fragmenty całości wydano w latach powojennych. Skomponował też kilka utworów świeckich, m.in. pieśni do tekstów ks. Konstantego Damrota. W uznaniu zasług został odznaczony papieskim orderem Pro Ecclesia et Pontifice.

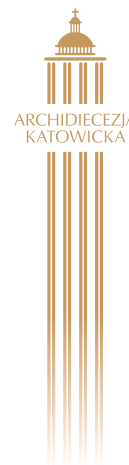
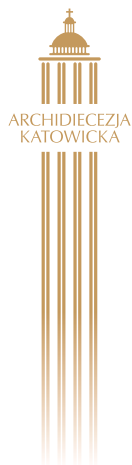
Drodzy! Już dziś proszę o sesję naukową poświęconą temu zasłużonemu i zapomnianemu kapłanowi, co wypowiadam w imieniu duchowieństwa archidiecezji katowickiej.

2. Bracia i Siostry! Zanim powiemy coś muzyce, powiedzmy o poezji. Pan Cogito (postać z wierszy Zbigniewa Herberta), urzeczony w dzieciństwie śpiewnym głosem matki, który „niósł go przez bory niemowlęstwa”, to znów kołysanką „rozlewną jak Dniepr” nuconą mu do snu przez ukraińskie niańki, wspomina głód dotkliwszy od głodu jądła, kiedy – już jako student – czekał przed koncertem „na łaskę darmowego biletu”.

Kiedy jednak „zmieniły się/ obroty rzeczy/ pola grawitacji/ a wraz z nimi/ wewnętrzna oś/ Pana Cogito”, wówczas zaczął on zastanawiać się, czym naprawdę jest muzyka, która „porzuca trzy wymiary/ flirtuje z nieskończonością/ kładzie na otchłań czasu/ znikliwe ornamenty”.

Zawieszając swoje dociekania, mimo chęci odnalezienia odpowiedzi, stwierdza, że muzyka „zasmuca bez powodu/ raduje bez przyczyny// napełnia krwią bohaterów/ zajęcze serca rekrutów// rozgrzesza nazbyt łatwo/ za darmo oczyszcza”. Pan Cogito odkrywa w muzyce smutek i radość, siłę uskrzydającą i coś, co dotyka samej głębi duszy. Nie znajduje jednak ostatecznego wyjaśnienia niezwykłego zjawiska muzyki – „marzenia o mowie cherubów/ zostawiał w ogroju marzeń” (Z. Herbert, Pana Cogito przygody z muzyką).

Wiersz Herberta należy do tomu Elegia na odejście, opublikowanego w 1990 roku. Odpowiedzi na pytania Pana Cogito daje papież emeryt Benedykt XVI w przemówieniu z okazji wręczenia mu doktoratu honoris causa przez Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie (2015): „Myślę, że można wskazać trzy «miejsca», z których wypływa muzyka. Pierwszym jej źródłem jest doświadczenie miłości. Kiedy ludzie byli zauroczeni miłością, otwierał się im inny wymiar istnienia, nowa wielkość i perspektywa rzeczywistości. Pobudzała ona także do wyrażania siebie w nowy sposób. Poezja, śpiew i w ogóle muzyka zrodziły się z tego doświadczenia

wstrząsu, z tego otwierania się nowego wymiaru życia. Drugim źródłem muzyki jest doświadczenie smutku, dotknięcie śmiercią, bólem i otchłaniami istnienia. Także i w tym przypadku otwierają się w przeciwnym kierunku nowe wymiary rzeczywistości, które nie mogą znaleźć odpowiedzi w samych tylko słowach. Wreszcie trzecim miejscem pochodzenia muzyki jest spotkanie z tym, co Boże, od początku w jakiejś mierze definiującym to, co ludzkie. Tu najbardziej jest obecne coś zupełnie innego i coś zupełnie wielkiego, co pobudza w człowieku nowe sposoby wyrażania siebie. Może da się powiedzieć, że w istocie także w dwóch pozostałych obszarach – miłości i śmierci – dotyka nas tajemnica Boga, a więc w tym sensie dotknięcie przez Boga stanowi w sumie źródło muzyki” (Przemówienie Benedykta XVI).

A zatem śmierć i miłość, a w tym wszystkim dotknięcie Boga, były źródłem muzyki i wydarzenia paschalnego, najważniejszego w dziejach Izraela. Jako ludzie wiary w Jezusa Chrystusa mamy udział w nowym wydarzeniu paschalnym, w którym Chrystusa dotyka śmierć, lecz On – będący miłością – zmartwychwstaje, a ci, którzy są zanurzeni w Jego śmierci i powołani do nowego życia, śpiewają pełne mocy Alleluja!, czyli radość, która śpiewa samą siebie. I znów śmierć i miłość, i dotknięcie Boga stają się dla nas źródłem muzyki, którą chwalimy Boga.

Te trzy źródła muzyki, a właściwie jedno – Boże, jest również źródłem muzyki kościelnej, muzyki liturgicznej, muzyki organowej, która uczestniczy w kulcie jako ludzka odpowiedź na słowo Boga. Dopowiada papież: „Można powiedzieć, że jakość muzyki zależy od czystości i wspaniałości spotkania z tym, co Boże, z doświadczeniem miłości i cierpienia. Im bardziej czyste i prawdziwe jest to doświadczenie, tym czystsza i wspanialsza będzie także muzyka, które z niego się rodzi i rozwija” (Benedykt XVI).

Muzyka liturgiczna jest odpowiedzią człowieka wiary na łaskę Boga, który udziela mu się w Jezusie Chrystusie. Muzyka liturgiczna rodzi się więc ze spotkania, w którym człowiek z uporem przekracza siebie, dokonuje duchowego exodusu, by przejść ze śmierci do życia, z ciemności do światła, ze smutku w radość. Można powiedzieć, że bez tego exodusu, który możemy inaczej nazwać nawróceniem, nie ma i nie będzie muzyki liturgicznej. Będzie jedynie jakiś muzyczny lukier, kicz i tandeta, których niestety nie brakuje także w twórczości uznającej się za muzykę kościelną.

Wczoraj Jezus pytał wymownie na koniec ewangelii: „Czy Syn Człowieczy znajdzie wiarę, gdy przyjdzie?” – czy znajdzie ludzką odpowiedź,

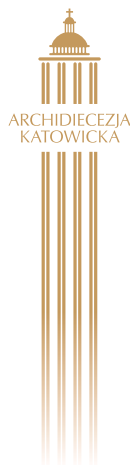
także muzyczną, na swoją łaskę, którą niesie ludzkości? Czy znajdzie ludzi nawrócenia, exodusu, gotowych wyjść Mu na spotkanie?

Pan nie zniesie fałszu, dysonansów i porwanych akordów, dlatego tym mocniej trzeba dziś starać się i czuwać nad sobą, kiedy podejmuje się naukę w Studium Muzyki Kościelnej i formację, ażeby moje, nasze życie było prawdziwie pieśnią dla Pana. „Nie znamy przyszłości naszej kultury i muzyki sakralnej. Ale jedno jest jasne: tam, gdzie rzeczywiście zachodzi spotkanie z Bogiem żywym, który w Chrystusie przychodzi do nas, tam rodzi się i nieustannie na nowo się rozwija także odpowiedź, której piękno pochodzi z samej prawdy” (Benedykt XVI).

I to jest recepta, szczególnie ważna dla twórców muzyki liturgicznej, dla pasterzy Kościoła, prezbitrów, osób konsekrowanych i wiernych świeckich. Nasza muzyka będzie uwielbieniem, adoracją, kiedy zrodzi się ze spotkania z żywym Bogiem.

Pewnie podobne doświadczenia towarzyszyły słudze Bożemu ks. Janowi Franciszkowi Masze, kiedy słuchał muzyki organowej w kościołach swojej młodości i kiedy sięgał po swój ulubiony instrument, jakim były skrzypce (odnalezione i zrekonstruowane). A wracając na chwilę do dzisiejszych czytań, można z dużą dozą pewności stwierdzić, że ks. Jan Macha jako więzień w celi śmierci katowickiego aresztu w listopadzie 1942 r., dwa tygodnie przed swoją śmiercią, rozważał te same eschatologiczne treści, jakie słyszeliśmy w dzisiejszym słowie Bożym. Z pewnością impulsem do modlitwy były dla niego słowa Zbawiciela, które i dziś wybrzmiały przed Ewangelią: „Czuwajcie i módlcie się w każdym czasie (...), abyście mogli stanąć przed Synem Człowieczym” (Łk 21,36). Kapłan-więzień wierzył także w to zapewnienie Jezusa: „Niebo i ziemia przeminą, ale moje słowa nie przeminą” (Mk 13,31), dlatego czuwał na modlitwie brewiarzowej, a przesuwając w rękach paciorki różańca, zrobione ze źdźbeł z więziennego materaca, zbliżał się coraz bardziej do osobistego przeżywania tajemnic bolesnych.

Dzisiaj odnosimy do ks. Jana Machy słowa z pierwszego czytania: „Mądrzy będą świecić jak blask sklepienia, a ci, którzy nauczyli wielu sprawiedliwości, jak gwiazdy przez wieki, na zawsze” (Dn 12,3), ponieważ był niewątpliwie człowiekiem mądrym i uczącym sprawiedliwości w biblijnym znaczeniu tego słowa. Niech i nas poucza swoim słowem i przykładem kapłańskiego życia dla innych, w imię Tego, który do końca nas umiłował.

214

Wyśpiewać Bogu uwielbienie i dziękczynienie

Homilia Arcybiskupa Katowickiego

150 rocznica poświęcenia kościoła w Goduli, 14 listopada 2021 roku

1. O historii – tylko punktowo, bo znacie ją lepiej niż ja. Fundatorami kościoła w Goduli są dziedzice Karola Goduli, Jan i Joanna z Gryzików, hr. Schaffgotschowie. Poświęcenie kościoła odbyło się dokładnie 150 lat temu, 14 listopada 1871 r. Początek temu dziełu dała wiara i ofiara mieszkańców około kopalnianych i około hutniczych osiedli, którzy konsekwentnie dążyli do posiadania blisko miejsca zamieszkania i pracy, miejsca kultu i własnego duszpasterza. Pokonywali przy tym wiele trudności i przeciwności.

Kiedy wspominamy dzień poświęcenia tej świątyni trzeba podziękować jej fundatorom i wszystkim pokoleniom budującym tu kościół żywy, wspólnotę parafialną, erygowaną formalnie w 1925 r. już w strukturze administratury apostolskiej w Katowicach.

To właśnie dziś w naszej wspólnocie modlitwy dziękujemy za 150 lat istnienia kościoła parafialnego, który umożliwił duszpasterstwo i utworzenie parafii. Wspominamy też 125 posługi w tej parafii Sióstr Elżbietanek, związanej ze szpitalem i parafią.

Parafia - ta ważna w Kościele struktura terytorialna ma jedynie funkcję służebną. Winna służyć dziełu ewangelizacji, rozpowszechnianiu Dobrej Nowiny i uświęceniu człowieka, aby w ochrzczonej dokonywał się proces, o którym mówi nam dzisiejsze słowo Boże, proces „udoskonaleń” tych, którzy są „uświęceni” mocą ofiary Jezusa Chrystusa, która jest uobecniania każdą Eucharystią w parafialnym wieczniku. Mamy się ostatecznie do Niego upodobnić. Ochrzczony staje się chrześcijaninem w długim procesie, jeśli dochowuje wierności swemu powołaniu. I za to, że pokolenia przed nami stawały się obywatelami Królestwa Bożego na ziemi i we wieczności, chcemy dziś dziękować i śpiewać wspólnie nasze dziękczynne, za dobry zasiew minionych pokoleń mieszkańców Goduli. To pokolenia waszych przodków, pradiadków i dziad-

ków, którym dziękujemy za budowanie duchowego klimatu i tworzenie parafialnej tradycji, z której owoców możemy czerpać po dziś.

2. Katechizm Kościoła Katolickiego określa parafię jako „wspólnotę wiernych pozostającą pod troską pasterską ustanowionego przez biskupa proboszcza, jako własnego pasterza” (KKK 2179). Szczególnym wyznacznikiem parafii jest więc wspólnota wiary chrześcijańskiej w imię Ojca, Syna i Ducha Świętego. Wspólnota wiary, którą stanowi parafia powinna być równocześnie wspólnotą miłości. Miłość bowiem jest najważniejszym znakiem wyróżniającym uczniów Chrystusa: „Po tym wszyscy poznają, że jesteście uczniami moimi, jeśli będziecie się wzajemnie miłowali” (J 13,35). Nie chodzi przy tym o zwykłe ludzkie więzi miłości, ale o tę miłość, która objawia się w Jezusie Chrystusie.

Ewangelista Mateusz zapisał jakże znamienne słowa Chrystusa: „Jeżeli bowiem miłujecie tych, którzy was miłują, cóż za nagrodę mieć będziecie, gdyż i celnicy tego nie czynią?” (Mt 5,46).

Praktycznie autentyczna, prawdziwa miłość wyraża się w trosce o potrzebujących, biednych, bezdomnych, w pomocy niesionej i okazywanej ludziom starszym, samotnym, rodzinom wielodzietnym, ludziom nieuleczalnie chorym. W tym właśnie konkretnym działaniu weryfikuje się i sprawdza nasza miłość o czym nam przypomina fakt, że dzisiejsza niedziela jest V-tym Światowym Dniem Ubogich. To właśnie przez posługę Sióstr Elżbietanek i działanie Parafialnego Zespołu Caritas ubodzy zawsze byli tu zauważani i wszechstronnie – duchowo – materialnie „zaopiekowani”.

Parafię – mającą swój dom, czyli kościół – wieczernik, zwykło się nazywać rodziną rodzin, albo wspólnotą wspólnot. Na wzór rodziny naturalnej. Złączona jest nie więzami krwi, ale wspólnotą życia i miłości. Jest to wspólnota dzieci Bożych, które mają jedynego Ojca w niebie, gromadzą się na wspólnej modlitwie, a zwłaszcza na niedzielnej Eucharystii, która stanowi ośrodek tejże wspólnoty. Eucharystia nie tylko wyraża, ale też tworzy tę wspólnotę: „podobnie wszyscy razem tworzymy jedno ciało w Chrystusie” (Rz 12,5). Parafialny kościół jest nie tylko miejscem spotkania między sobą, ale przede wszystkim miejscem spotkania z żywym Chrystusem, który podobnie jak uczniom w Emaus w czasie każdej Ofiary Eucharystycznej wyjaśnia nam Pisma i łamie dla nas chleb.

Dziękczynienie za 150 lat waszego kościoła to przede wszystkim sposobność do dziękczynienia za życie setek i tysięcy ochrzczonej,

którzy z tą ziemią złączyli swoje losy. Dziękczynienie za to, że w ciągu dziesięcioleci kolejnym pokoleniom tutaj, w tym poświęconych i uświęconych modlitwą murach Bóg ukazywał im życiowe miejsce, wskazywał ich małą Ojczyznę (Ojcowiznę), którą umiłowali, czego dali wyraz w czasie powstań śląskich i plebiscytu; okupacji trudnych lat systemu totalitarnego.

Bracia i Siostry! Przeżywacie prawdziwy jubileusz; czas łaski; czas refleksji nad przeszłością, która uświadamia wam spuściznę i duchowe dziedzictwo przodków. Przywołujemy przeszłość, aby wyrazić wdzięczność i lepiej zrozumieć teraźniejszość, aby twórczo wykorzystać czas, który Bóg daje, aby w sposób bardziej świadomy kształtować przyszłość. „Wczoraj – jak pisał Cyprian Kamil Norwid – to nasze dziś tyle, że nieco wcześniej”.

Ważnym i nieustannym zadaniem dla obecnego pokolenia mieszkańców parafii pozostaje zachowanie i kontynuowanie bogatej tradycji ojców, wzrastanie w duchu przekazanych przez nich ewangelicznych wartości, których źródłem jest sam Bóg, jedyny Pan historii człowieka, od którego wszystko się zaczyna i w którym wszystko znajduje swoje wypełnienie.

Dzisiaj razem z patronem parafii św. Janem Chrzcicielem w tajemnicy Jego Ścięcia, wskazujemy na Jezusa Chrystusa i mówimy: Oto Baranek Boży! Uświadamiamy sobie naszą powinność, ewangelizacyjną misję, wskazywania na Jedyne Zbawiciela Człowieka wszystkim mieszkańcom Goduli – starym i nowym...

Dzisiaj ogarniam Waszą wspólnotę parafialną moją serdeczną pasterską modlitwą, prosząc Boga, abyście pozostali wierni tradycji waszych ojców, pielęgnując w waszych domach i wspólnotach rodzinnych to dziedzictwo, z którego wszyscy wyrosliśmy, które jest naszym bogactwem i chlubą, i które ostatecznie nadaje sens ludzkiemu życiu.

Niestety tego duchowego bogactwa nie można przekazać w testamencie, zapisać tak jak się zapisuje dom czy inną nieruchomość. To duchowe bogactwo trzeba przekazywać dzień pod dniem, z serca do serca, w rodzinie, nazywanym domowym Kościołem. To przekazywanie to dziś świadectwo uczciwości wobec Boga, liczenia się z Nim. Spośród darów Ducha Świętego dziś najbardziej potrzebnym darem jest dar bojaźni Bożej; przeciwieństwo życia tak, jakby Boga nie było.

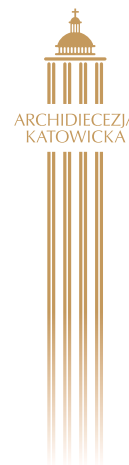
Pragniemy wyśpiewać Bogu nasze uwielbienie i dziękczynienie za wszystko, co odwieczny Bóg uczynił w dziejach tej lokalnej wspólnoty.

4. Z dużą dozą pewności można stwierdzić, że nasz współczesny męczennik ks. Jan Macha jako więzień w celi śmierci katowickiego aresztu w listopadzie 1942 r., dwa tygodnie przed swoją śmiercią, rozważał te same eschatologiczne treści, jakie słyszeliśmy w dzisiejszym słowie Bożym. Z pewnością impulsem do modlitwy były dla niego słowa Zbawiciela, które i dziś wybrzmiały przed Ewangelią: „Czuwajcie i módlcie się w każdym czasie (...), abyście mogli stanąć przed Synem Człowieczym” (Łk 21,36). Kapłan – więzień wierzył także w to zapewnienie Jezusa: „Niebo i ziemia przeminą, ale moje słowa nie przeminą” (Mk 13,31), dlatego czuwał na modlitwie brewiarzowej, a przesuwając w rękach paciorki różańca, zrobione z więziennego siennika, zbliżał się coraz bardziej do osobistego przeżywania tajemnic bolesnych.

Dzisiaj odnosimy do ks. Jana Machy słowa z pierwszego czytania: „Mądrzy będą świecić jak blask sklepienia, a ci, którzy nauczyli wielu sprawiedliwości, jak gwiazdy przez wieki, na zawsze” (Dn 12,3), ponieważ był niewątpliwie człowiekiem mądrym i uczącym sprawiedliwości w biblijnym znaczeniu tego słowa. Niech i nas poucza swoim słowem i przykładem kapłańskiego życia dla innych, w imię Tego, który do końca nas umiłował.

Najważniejsze słowa Jana Chrzciciela: „Oto Baranek Boży, który gładzi grzech świata” zostały wzięte do liturgii i są powtarzane w każdej Mszy św. Celebrans dodaje jeszcze: „Błogosławieniu, którzy zostali wezwani na Jego ucztę”.

Więc Bracia i Siostry - godulscy parafianie - błogosławieni jesteście tym bardziej, że przysłżście na ucztę Baranka. Przychodźcie tu wiernie, do waszego parafialnego wiecznika, bo Ecclesia de Eucharistia vivit. Kościół i parafia żyją i budują się Eucharystią – bądźcie jej wierni w następnych latach, w drodze ku kolejnym jubileuszom.

215

Królestwo Boże pośród was jest

Homilia Arcybiskupa Katowickiego

Uroczystość Chrystusa Króla, Katowice, 21 listopada 2021 roku

Dziś – uroczystość Jezusa Chrystusa Króla Wszechświata kończy się rok liturgiczny. W tym czasie – w myśl hasła mijającego roku – „zgromadzeni na świętej wieczerzy” uświadamialiśmy sobie, że Eucharystia daje życie. I jest dziękczynieniem Bogu Ojcu – przez Chrystusa i w Chrystusie za dzieło naszego stworzenia i zbawienia; my zgromadzeni w katedralnym wieczniku chcemy jeszcze dziękować, bezpośrednio po wczorajszej beatyfikacji za dar nowego beatyfikowanego ks. Jana Franciszka i modlić się za młodzież i z młodzieżą, wszak ta niedziela – z woli papieża Franciszka – jest światowym dniem młodzieży.

W uroczystość Chrystusa Króla myślimy o Nim. Liturgia słowa pełna jest określeń na Jego temat. To On jest Panem i Królem, który na to się narodził i na to przyszedł na świat, aby dać świadectwo prawdzie. To On jest Synem Człowieczym, który przybędzie na obłokach nieba. To Jemu powierzone zostaną panowanie, chwała i władza królewska. A Jego panowanie będzie panowaniem wiecznym. Królestwo Jego nie ulegnie zagładzie! To Chrystus jest władcą królów ziemi. To On będzie sędzią!

W dzień po beatyfikacji ks. F. Machy – podkreślić trzeba, że Jezus Chrystus jest Królem Męczenników, tych których połączyła z Nim śmierć dla sprawy Królestwa Bożego i Ewangelii. Pięknie mówi o nich – Apokalipsa św. Jana. Od wczoraj dostrzegamy nowego Błogosławionego w wielkim tłumie, „którego nie mógł nikt policzyć, z każdego narodu i wszystkich pokoleń, ludów i języków, stojących przed tronem i Barankiem. Odziani są w białe szaty, a w rękę ich palmy... To ci, którzy przychodzą z wielkiego ucisku i opłukali swe szaty, i w krwi Baranka je wybielili. Dlatego są przed tronem Boga i w Jego świątyni cześć Mu oddają we dnie i w nocy. A Siedzący na tronie rozciągnie nad nimi namiot. Nie będą już łaknąć ani nie będą już pragnąć, i nie porazi ich słońce ani żaden upał, bo paść ich będzie Baranek, który jest pośrodku tronu, i poprowadzi ich do źródeł wód życia: i każdą łzę otrze Bóg z ich oczu”.

Słowa te spełniły się w tragiczną noc z 2 na 3 grudnia 1942 r., kiedy ks. Jan – na podstawie wyroku sądowego – musiał położyć głowę pod gilotyną i przelał krew z miłości do Chrystusa i bliźnich, którym pomagał w ciemną noc okupacji. Bóg otarł z Jego oczu łzę i wczoraj niejako zwrócił Go nam w akcie beatyfikacji, abyśmy Go spotkali, zaprzyjaźnili się z Nim i Go naśladowali.

Młodzi, Bracia i Siostry! Co mówi nam dziś błogosławiony ks. Jan Franciszek Macha, ofiara wojny i przemocy; przede wszystkim mówi, że trzeba ze wszystkich sił zabiegać o pokój, bo wojna jest zawsze śmiercionośna.

Uświadamia nam, że to co dziś nie jest za darmo, że nasze życie w pokoju, wolności i dobrobycie zostało opłacone nie tylko życiem i ofiarą ks. Jana Franciszka.

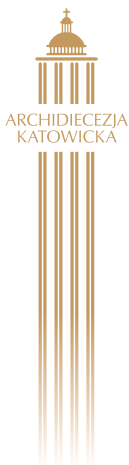
Beatyfikacja odbyła się w kolejnym roku pandemicznym; w dramatycznym czasie, który jest czasem wojny, zmagania się człowieka z niewidzialnym wrogiem. I bł. Jan jest właściwym patronem na ten czas. Bo wskazuje, że nawet, jeśli nie można wiele zrobić, bo jesteśmy ograniczani, to można się angażować w obiektywne dobro, które przecież w minionym okresie lockdown'u rozkwitało chociażby w formie międzysąsiedzkiej pomocy.

W mediach tak opisano akcje pomocy organizowanej w czasie okupacji przez ks. Jana: „Jest to akcja robiona całkowicie anonimowo (nawet ze względu na własne bezpieczeństwo)...” idą z przygotowanymi paczkami pod mieszkania, zostawiają na wycieraczce, dzwonią (pukają) i uciekają. Tak samo w późniejszym okresie wkładają pieniądze do kopert, dzwonią/pukają, zostawiają i uciekają. Akcja się coraz bardziej rozrasta, ludzi działających w strukturze przybywa...”

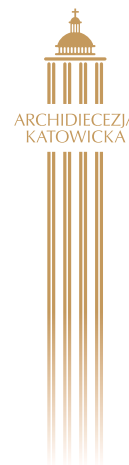
Chrześcijanin nie może nie dostrzegać potrzebującego; musi wychodzić do świata, aby pomagać, budzić nadzieję, dać sygnał – nawet wykorzystując bogate środki komunikacji: nie jesteś zapomniany..

W taki sposób daje się świadectwo chrześcijańskiej miłości i tak przybliży się Królestwo Boże, które nie jest pojęciem geograficznym czy terytorium ogrodzonym granicznymi zasiekami. Jezus „Zapytany przez faryzeuszów, kiedy przyjdzie królestwo Boże, odpowiedział im: «Królestwo Boże nie przyjdzie dostrzegalnie; i nie powiedzą: „Oto tu jest” albo: „Tam”. Oto bowiem królestwo Boże pośród was jest”. Łk 17, 20

Jest to królestwo, o nadejście i triumf którego, modlimy się w Modlitwie Pańskiej każdego dnia, wołając: Przyjdź królestwo Twoje. Jest to kró-

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

ARCHIDIECEZJA KATOWICKA

ARCHIDIECEZJA
KATOWICKA

ARCHIDIECEZJA KATOWICKA

lestwo, w którym prawda zwycięża i wyzwala. Jest to przestrzeń, w której słuchany jest z wiarą głos Króla i wypełniana z gorliwością Jego wola.

To znaczy – jego realne istnienie zależy od nas, od tego czy tworzymy ewangeliczne relacje. Chodzi o przestrzeń pośród nas, w której Pan króluje, czyli zwycięża. Jest to miejsce błogosławione, czyli pełne szczęścia! Jest to strefa miejsce ludzi uwolnionych od grzechów, ludzi sprawiedliwych. Jeśli naszym pragnieniem jest bycie obywatelem Królestwa Bożego, to przysłuchajmy się jednej rozmowie:

„Jeden z uczonych w Piśmie podszedł do Jezusa i zapytał Go: «Które jest pierwsze ze wszystkich przykazań?» Jezus odpowiedział: «Pierwsze jest: „Słuchaj, Izraelu, Pan Bóg nasz jest jedynym Panem. Będziesz miłował Pana, Boga swego, całym swoim sercem, całą swoją duszą, całym swoim umysłem i całą swoją mocą”. Drugie jest to: „Będziesz miłował swego bliźniego jak siebie samego”. Nie ma innego przykazania większego od tych». Rzekł Mu uczony w Piśmie: «Bardzo dobrze, Nauczycielu, słusznie powiedziałeś, bo Jeden jest i nie ma innego prócz Niego. Miłować Go całym sercem, całym umysłem i całą mocą i miłować bliźniego jak siebie samego daleko więcej znaczy niż wszystkie całopalenia i ofiary». Jezus widząc, że rozumnie odpowiedział, rzekł do niego: «Niedaleko jesteś od królestwa Bożego».

Niedaleko jesteś od Królestwa Bożego, to komplement, który i my możemy usłyszeć.. Możemy się uważać za sługi Królestwa jeśli będziemy żyli według prawa jakie w nim obowiązuje a jest to prawo miłości Boga i bliźniego.. To oczywista prawidłowość: królowanie Chrystusa jest triumfem Jego Ewangelii, Jego prawa!

Na końcu wróćmy jeszcze do Ewangelii, do stwierdzenia przesłuchiwane przez Piłata Jezusa: „ Każdy, kto jest z prawdy, słucha mojego głosu.”. Ewangelista nie odnotował, by Piłat uczynił rachunek sumienia, by się zastanowił z czego jest? My nie możemy nie być z Prawdy, bo nasz Król powiedział o sobie: Ja jestem Drogą, Prawdą i Życiem.

Drodzy Młodzi! I na koniec... życzenie, wypowiedzane razem z papieżem Franciszkiem: „ Drodzy młodzi, będę szczęśliwy, widząc, że biegniecie szybciej niż ci wolni i lękliwi. Biegnijcie „pociągani przez to Oblicze, Chrystusa Króla, tak bardzo umiłowane, które adorujemy w świętej Eucharystii i rozpoznajemy w ciele cierpiącego brata. Niech was ponagla Duch Święty do tego biegu naprzód. Kościół potrzebuje waszego zapału, waszych intuicji, waszej wiary. Potrzebujemy tego! A kiedy dojdziecie

tam, gdzie my jeszcze nie dotarliśmy, miejcie cierpliwość, żeby na nas zaczekać” (Christus vivit, 299).

Drodzy Młodzi, Bracia i Siostry! Budujmy więc w cierpliwości, codziennie, przestrzeń Bożego Królestwa.

I wzywajmy wstawiennictwa i pomocy bł. ks. Jana Franciszka Machy abyśmy z odwagą, wytrwale poszerzali duchową przestrzeń Królestwa Bożego żyjąc według rządzącego w nim prawa.

216

Nasz wspólny dom

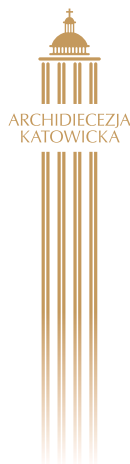
Homilia Arcybiskupa Katowickiego

Barbórka WUG, Katowice, 25 listopada 2021 roku

1. Mszą św. w intencji pracowników Wyższego Urzędu Górniczego inaugurujemy tegoroczną modlitwę z okazji patronalnego święta św. Barbary – patronki górników. Przez jej wstawiennictwo polecamy Bożej Opatrzności wszystkich pracowników WUG i ich służebną rolę wobec całej górniczej branży. Ta służebna rola ma wymiar formujący i kontrolujący.

Bracia i Siostry! Wszyscy potrzebujemy formacji ludzkiej, zawodowej oraz duchowej. Tej ostatniej służy m.in. świętowanie liturgicznego wspomnienia św. Barbary. I tak w przestrzeni świętej liturgii spotykamy się dzisiaj z dwiema postaciami: naszą patronką i prorokiem Danielem.

Scena opisana w Księdze Proroka Daniela buduje klasyczną dramaturgię. Jej istotą jest to, że główny bohater przechodzi przez różne trudne doświadczenia, ostatecznie jednak jego dramatyczne przygody kończą się happy endem. Daniel był w służbie królewskiej, gdzie jak słyszeliśmy zdobył sobie zaufanie króla i dobrą opinię oraz, jak to zwykle bywa, także wrogów. To z powodu ich działania, tylko dlatego, że trwał w zakazanej przez króla relacji modlitewnej ze swoim Bogiem, został zadenuncjowany, osądzony i ostatecznie wrzucony do jaskini lwów, skąd dzięki Bożej interwencji został wydobyty cały i zdrowy. Oto jego relacja zdana królowi po uwolnieniu: „Mój Bóg posłał swego anioła i on zamknął paszczę lwom; nie wyrządziły mi one krzywdy, ponieważ On

uznał mnie za niewinnego, a także wobec ciebie nie uczyniłem nic złego”. Jego miejsce w jaskini zajęli intryganci i donosiciele: „pochwycili ich lwy i zmiażdżyły ich kości”.

Cudowne uratowanie Daniela ma dalekosiężne skutki. Oto król wydaje dekret wprowadzający wolność religijną, życzy pełni pokoju i zarządza, aby na całym obszarze królestwa „odczuwano lęk i drżenie przed Bogiem Daniela”.

Inaczej potoczyły się losy naszej patronki, św. Barbary. Prześladowana z powodu wiary w Jezusa Chrystusa została skazana na więzienie i ostatecznie na śmierć. Jej męczeństwo również miało i ma dalekosiężne skutki: zyskała życie wieczne u Boga i ludzką pamięć przez pokolenia; do dziś jest wzywana ku pomocy przez tych, którzy z racji wykonywanej pracy znajdują się w warunkach, których sama doświadczyła – takich jak zamknięcie, ciemność, niepewność. Z tej racji wzywana jest ku pomocy.

2. Ku pomocy został powołany do życia Wyższy Urząd Górniczy, którego zadaniem jest formacja i kontrola. Formacja to kształtowanie świadomości i wprowadzanie korekt.

Modlitwą Kościoła czuwamy w intencji górników, dziś szczególnie w intencji pracowników Wyższego Urzędu Górniczego, których obowiązki można nazwać czuwaniem nad szerokim spectrum spraw – od bezpieczeństwa i higieny pracy poczynając, po likwidację zakładu górniczego, w tym rekultywację gruntów po działalności górniczej.

Wydaje się, że to pierwsze zadanie jest dziś najważniejsze. Bo to sytuacja pandemiczna uczy wytrwałego apelowania, przekonywania i dochodzenia do poczucia większej osobistej odpowiedzialności za siebie i innych. Takie przesłanie wybrzmiewa w przed-barbórkowym liście Pana Prezesa WUG, który kończy się słowami: „Bądźmy odpowiedzialni, bądźmy bezpieczni, bądźmy zaszczepieni”.

3. Odpowiedzialność za siebie i innych wymaga również troski o nasz wspólny dom – ziemię. Troska ta została wyrażona w encyklice papieża Franciszka Laudato si i w czasie kolejnej konferencji klimatycznej w Glasgow (COP 26), poświęconej m.in. sprawiedliwej transformacji. Termin ten znalazł się w punkcie 20 dokumentu końcowego. Wskazano równocześnie, iż wymaga ona nie tylko finansowego wsparcia: „włączający dialog społeczny i szeroko akceptowana wizja przyszłości, przygotowana przez społeczności lokalne są niezbędne do osiągnięcia ambitnych celów sprawiedliwej transformacji, by nikt nie pozostał bez wsparcia”.

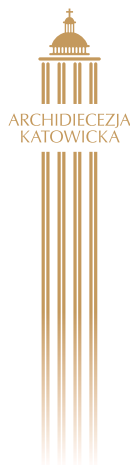
Nade wszystko – co jest zadaniem własnym Wyższego Urzędu Górniczego – trzeba nieustannie czuwać nad bezpieczeństwem górniczej pracy. Za wszystkie działania w tym zakresie wyrażam uznanie i podziękowanie, bo mają one przełożenie na znaczące zmniejszenie się liczby wypadków w górnictwie. Oby ta tendencja ustabilizowała się aż do całkowitego wyeliminowania wypadków, co zależy nie tylko od przepisów, ich egzekwowania, ale przede wszystkim od tych, których dotyczą.

4. Bracia i Siostry! W dzisiejszej Ewangelii Jezus uczy nas czytania znaków. Mówi: „Skoro ujrzycie...” i wskazuje na koncentrację nieprzyjacielskich wojsk wokół Jerozolimy. Wskazuje też na inne zagrożenia, o których wspomina Ewangelia: „Będą znaki na słońcu, księżycu i gwiazdach, a na ziemi trwoga narodów bezradnych wobec huku morza i jego nawałnicy”. Już są znaki, o których w punkcie 2 encykliki Laudato si papież Franciszek pisze: „Ta siostra (nasza matka – ziemia) protestuje z powodu zła, jakie jej wyrządzamy nieodpowiedzialnym wykorzystywaniem i rabunkową eksploatacją dóbr, które Bóg w niej umieścił. Dorastaliśmy myśląc, że jesteśmy jej właścicielami i rządcami uprawnionymi do jej ograbienia. Przemoc, jaka istnieje w ludzkich sercach zranionych grzechem, wyraża się również w objawach choroby, jaką dostrzegamy w glebie, wodzie, powietrzu i w istotach żywych...”

Zapominamy przy tym, że my sami jesteśmy z prochu ziemi (Rdz 2,7). Nasze własne ciało zbudowane jest z pierwiastków naszej planety, jej powietrze pozwala nam oddychać, a jej woda ożywa nas i odnawia”.

Bracia i Siostry! Nie jesteśmy jednak tylko prochem. Także „samo życie ludzkie jest darem, który trzeba chronić przed różnymi formami degradacji. Dlatego trzeba globalnego nawrócenia ekologicznego i ochrony warunków moralnych prawdziwej ekologii ludzkiej”. Trzeba też spojrzenia poza horyzont materii i ograniczonego ludzkiego czasu na ziemi.

Jezus w Ewangelii nakreślił przejmujące obrazy, aby nas przekonać, że nastąpi to jedno, najważniejsze wydarzenie, a mianowicie Jego przyjsie zamykające bieg dziejów świata i człowieka. Ten, kto przyjdzie, jest Panem całego stworzenia. Nic więc dziwnego, a nawet jest to logiczne, że w Jego przyjsie włączony jest cały wszechświat, łącznie z ziemią i z tym, co się na niej znajduje, łącznie z człowiekiem. Jezus kieruje naszą uwagę nie na zjawiska kosmiczne, na jakąś destrukcję dzieła stworzenia, lecz na reakcje i zachowanie ludzi. Bo celem Jego chwalebnego przyjsia jest

przede wszystkim człowiek, korona stworzenia, umiejący czytać znaki czasu. Słowa Jezusa o powtórny przyjsciu Syna Człowieczego: „nabierzcie ducha i podnieście głowy, ponieważ zbliża się wasze odkupienie” zawsze budziły nadzieję.

W pewnym sensie owo zapowiadane przyjscie już się dokonuje w godzinie Eucharystii, bo w niej zbliża się nasze zbawienie – On sam, Syn Człowieczy, który umacnia się naszą nadzieję i daje nam pokój.

Przyjmujemy więc z wiarą przychodzącego Zbawiciela. Niech spotkanie z Nim nas umacnia w trosce o człowieka i o dzieło stworzenia, o ziemię, nasz wspólny dom. Św. Barbaro, wstawiaj się za nami. Amen.

217

Pan mój i Bóg mój!

Homilia Arcybiskupa Katowickiego

Ustanowienie animatorów LSO, Katowice, 27 listopada 2021 roku

Animator – ten, który ożywia. Słowo to, jak już wiecie, pochodzi od łacińskiego słowa anima – dusza, która ożywa człowieka. Wszystkich nas ożywia Duch Święty i święci, Boży ludzie.

Dzisiaj ożywia nas i mobilizuje nowy beatyfikowany Kościół, ks. Jan Franciszek Macha. Dokładanie przed tygodniem odbyła się jego beatyfikacja w naszej katedrze. Nadal chodzimy jego śladami i przypominamy sobie jego życie, zupełnie zwyczajne. Jako uczeń szkoły podstawowej był taki jak wy. Bardzo związany z rodzicami i rodzeństwem. Jego wyniki w nauce nie były rewelacyjne. Angażował się w sport – grał w klubie sportowym w piłkę ręczną. Wraz z całą drużyną zdobywał medale. Grał na skrzypcach. Należał do Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej, której pozdrowieniem było słowo: „Gotów!”. Wszędzie było go pełno. Był aktywny w parafii – św. Marii Magdaleny w Chorzowie, gdzie się urodził i mieszkał.

Pewnie przed ukończeniem szkoły średniej usłyszał głos powołania: „Pójdź za Mną” i poszedł. Zgłosił się do Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego, wtedy było ono w Krakowie. Jednak za pierwszym podejściem nie został przyjęty z powodu zbyt wielu chętnych. Nie zniechęcił się. Czekał, studiując na Uniwersytecie Jagiellońskim inny kierunek.

25 czerwca 1939 roku przyjął święcenia kapłańskie i został posłany jako wikariusz do parafii św. Józefa w Rudzie Śląskiej. Wybuchła wojna, a ks. Jan miał taki wzrok i takie serce, że zauważał ludzką biedę, duchową i materialną. Pomagał więc wielu rodzinom, które wskutek uwięzienia ojców czy po ich śmierci zostały bez środków do życia.

Przed rozpoczęciem roku szkolnego w 1941 roku, kiedy akcja pomocowa obejmowała już tysiące rodzin, przyjechał z ministrantami do Katowic, aby zakupić katechizmy i wtedy został aresztowany. Po procesie skazano go na karę śmierci.

Długo czekał na jej wykonanie. Wielu próbowało go ratować: rodzina, matka, biskup, a nawet nuncjusz w Berlinie. Bezskutecznie. Został stracony w nocy z 2/3 grudnia 1942 roku. Stał się męczennikiem miłości miłosiernej, dosłownie przelał krew pod gilotyną w więzieniu w Katowicach.

Żył w Bogu i w pamięci Kościoła i rodziny. Przypominał o sobie w 2012 roku, kiedy w katowickim więzieniu odprawiliśmy Mszę św. z okazji 70. rocznicy jego śmierci.

W 2013 roku rozpoczął się proces; polegał on na badaniu życia – czy było piękne, szlachetne, ewangeliczne. Wszyscy świadkowie (wtedy żyli jeszcze jego byli ministranci z parafii św. Józefa w Chorzowie i też złożyli zeznania) potwierdzali jego piękne, szlachetne i ofiarne życie. Ostatecznie papież Franciszek zatwierdził fakt jego męczeństwa za wiarę i pozwolił ogłosić go błogosławionym Kościoła. Stało się to w minioną sobotę – może byliście w katedrze, a może oglądaliście transmisję w TV.

Dziś w czasie tej Mszy św. spotkamy się z błogosławionym Haniakiem, bo tak w domu na niego mówiono, a po tej Mszy św. zachęcam, wstąpcie do katedry, to tylko piętro wyżej, tam spojrzycie w na portret błogosławionego Jana Franciszka i poproście go o pomoc i wsparcie.

Potem idźcie do seminarium, gdzie jest izba pamięci o błogosławionym, gdzie zgromadzono rzeczy, które do niego należały i o nim przypominają.

Nade wszystko – próbujcie go naśladować w służbie Bogu i ludziom. Mówcie – tak jak on – słowa, które napisał na prymitywnym obrazku: „Pan mój i Bóg mój!”.

Bądźcie animatorami. Niech wam będzie bliskie słowo: „Gotów!”. Ożywiajcie ministranckie grupy w parafiach. Starajcie się, aby nie topniały.

Niech i was – jak bł. Jana Franciszka – animuje Boże słowo; to samo słowo, które on też słyszał. Te mobilizujące polecenia Jezusa z dzisiejszej Ewangelii: „Uważajcie na siebie...”; „Czuwajcie i módlcie się w każdym czasie..., abyście mogli stanąć przed Synem Człowieczym”, który przychodzi do nas w godzinie Eucharystii. Wyznajcie wtedy wraz z bł. Janem Franciszkiem: „Pan mój i Bóg mój!”.

Niech te słowa będą wam zawsze bliskie, zwłaszcza w czas Adwentu, który się jutro rozpoczyna.

ZARZĄDZENIA

218

Dekret ustanawiający koordynatorów dekanalnych Synodu o synodalności

W celu właściwej organizacji przeprowadzenia procesu słuchania i dialogu w ramach diecezjalnego etapu Synodu o synodalności - Ku Kościołowi synodalnemu: komunია, uczestnictwo i misja - ustanawiam niniejszym koordynatorów dekanalnych tego procesu oraz ich pomocników w poszczególnych dekanatach Archidiecezji Katowickiej:

Dekanat	Koordynator dekanalny / pomocniczy
Bieruń	Ks. Andrzej Kołek / Ks. Michał Anderko
Boguszowice	Ks. Jerzy Paliński / Ks. Krzysztof Sykulski
Chorzów	Ks. Rafał Śpiewak / Ks. Krzysztof Skiba
Chorzów Batory	Ks. Krystian Kukowka / Ks. Sebastian Bureza
Dębieńsko	Ks. Dariusz Gembala / Ks. Arkadiusz Rząsa
Golejów	Ks. Grzegorz Jagieł / Ks. Krzysztof Brachmański
Gorzycy	Ks. Bernard Rak / Ks. Wiesław Hudek
Jastrzębie Górne	Ks. Edward Nalepa / Ks. Paweł Łazarski
Jastrzębie-Zdrój	Ks. Marek Długajczyk / Ks. Bogusław Zalewski
Katowice-Bogucice	Ks. Andrzej Noras / Ks. Jacek Staniec

Katowice-Panewniki	Ks. Tomasz Jaklewicz / Ks. Stanisław Łapok
Katowice-Piotrowice	Ks. Jacek Plech / Ks. Grzegorz Węglorz
Katowice-Śródmieście	Ks. Andrzej Nowicki / Ks. Łukasz Gawel
Katowice-Załęże	Ks. Józef Więcek / Ks. Józef Włosek
Knurów	Ks. Grzegorz Kusze / Ks. Grzegorz Kaput
Kochłowice	Ks. Ryszard Kokoszka / Ks. Piotr Wenzel
Lędziny	Ks. Eugeniusz Mura / Ks. Zygmunt Klim
Łaziska	Ks. Henryk Skorupa / Ks. Grzegorz Śmieciński
Miedźna	Ks. Damian Bednarski / Ks. Bogumił Mazurczyk
Mikołów	Ks. Grzegorz Borg / Ks. Adam Sekściński
Mysłowice	Ks. Andrzej Hoinkis / Ks. Grzegorz Wita
Niedobczyce	Ks. Zbigniew Folcik / Ks. Adam Tondera
Orzesze	Ks. Grzegorz Hawel / Ks. Ireneusz Kliche
Pawłowice Śląskie	Ks. Eugeniusz Paruzel / Ks. Waldemar Pawlik
Piekary Śląskie	Ks. Damian Wojtyczka / Ks. Tomasz Trunk
Pogrzebień	Ks. Bogdan Rek / Ks. Jacek Starosta
Pszczyna	Ks. Damian Gatnar / Ks. Grzegorz Stephan
Pszów	Ks. Andrzej Pyrsz / Ks. Piotr Makosz
Ruda Śląska	Ks. Adam Brzyszkowski / Ks. Marcin Szkatuła
Rybnik	Ks. Piotr Winkler / Ks. Krzysztof Szymański
Siemianowice Śl.	Ks. Tomasz Kopczyk / Ks. Bogusław Świech
Suszec	Ks. Krzysztof Kmak / Ks. Mieczysław Kroemer
Świętochłowice	Ks. Jarosław Oleś / Ks. Damian Copek
Tychy Nowe	Ks. Michał Psiuk / Ks. Dariusz Mazur
Tychy Stare	Ks. Maciej Basiuk / Ks. Adam Pukocz
Wodzisław Śl.	Ks. Janusz Badura / Ks. Grzegorz Uszok
Żory	Ks. Krzysztof Goik / Ks. Krzysztof Lala

Z pasterskim błogosławieństwem

† WIKTOR SKWOREC

Arcybiskup Metropolita Katowicki

KS. JAN SMOLEC

Kanclerz Kurii Metropolitalnej

Katowice, 12 listopada 2021 roku.

VA I-82/21

Zarządzenie dotyczące świadczeń finansowych w Archidiecezji Katowickiej w 2022 roku obowiązujące od dnia 1 stycznia 2022 roku

ŚWIADCZENIA OSOBISTE KAPŁANÓW

Wszyscy księża inkardynowani do Archidiecezji Katowickiej, niezależnie od pełnionej funkcji czy urzędu oraz miejsca pełnienia, posługi, z wyjątkiem:

- księży emerytów i rencistów (którzy uzyskali ten status na mocy decyzji ZUS),
- księży pracujących na misjach ad gentes (w okresie bezpośredniego przygotowania i pracy na misjach), w Kościołach Europy Wschodniej (Ukraina, Mołdawia), w Kazachstanie, Rosji oraz w Republice Czeskiej,
- księży skierowanych na specjalistyczne studia stacjonarne poza diecezją (w okresie studiów) opłacają następujące miesięczne składki:

1. SEMINARISTICUM Ofiary na seminarium należy wpłacać indywidualnie, bezpośrednio do Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego (w kasie lub na konto bankowe seminarium) - minimalnie 30 zł za 1 miesiąc. Ofiara na seminarium jest wyrazem wdzięczności za wykształcenie i przygotowanie do pracy duszpasterskiej w Kościele. W ten sposób partycypujemy w kosztach utrzymania seminarium i przeprowadzania koniecznych remontów.

2. KAPŁAŃSKA POMOC MISJONARZOM - 30 zł od wszystkich księży.

Fundusz ten wspiera kapłanów naszej archidiecezji pracujących na misjach ad gentes i w Kościołach Europy Wschodniej. Subsydium miesięczne wynosi 150 dolarów USA. Misjonarze naszej archidiecezji mają ponadto zezwolenie na zbieranie ofiar w parafiach w czasie pobytu w kraju. Terminy i zebrane kwoty należy podać w rocznym sprawozdaniu finansowym parafii w rubryce „Przechodnie - Inne”.

3. KAPŁAŃSKA POMOC BRATNIA Dla księży, którzy poprzez wpłaty składek tworzyli Fundusz Kapłańskiej Pomocy Bratniej Prezb-

terów Archidiecezji Katowickiej, dodatkową pomocą są świadczenia pochodzące z tego 1 Funduszu. Wysokość miesięcznego wsparcia z Funduszu Kapłańskiej Pomocy Bratniej dla księży emerytów i rencistów wynosi od 1 stycznia 2022 r. 800 zł.

Innym księżom Fundusz Kapłańskiej Pomocy Bratniej może udzielić pomocy ex misericordia w miarę posiadanych środków.

Miesięczna składka na Kapłańską Pomoc Bratnią: - 300 zł proboszczowie, administratorzy, katecheci i pracownicy naukowcy, - 200 zł pozostali księża.

Roczna składka na Fundację św. Józefa/ zbiera wicedziekan/: - 150 zł proboszczowie, administratorzy, katecheci i pracownicy naukowcy - 100 zł emeryci i inni.

Prosimy wspierać księży emerytów i rencistów intencjami mszalnymi z parafii. Księżom emerytom i rencistom należy się pełna ofiara mszalna (tzw. stypendium mszalne), z wyjątkiem tych, którzy mieszkają w budynkach parafialnych i utrzymują się na probostwie. Wtedy należy przekazać im 5/8 ofiary mszalnej.

4. KOSZTY UTRZYMANIA DUCHOWNYCH Wszyscy księża mieszkający na probostwie i w innych mieszkaniach służbowych uczestniczą w kosztach własnego utrzymania poprzez wpłatę do odpowiedniej kasy (parafialnej, Kurii Metropolitalnej) kwoty 400 zł miesięcznie. Przypomina się księżom proboszczom o obowiązku odnotowania tych kwot w księdze rachunkowej parafii.

ŚWIADCZENIA PARAFIALNE

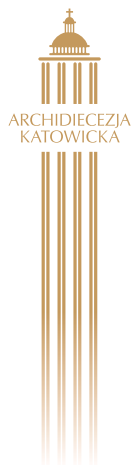
I. SEMINARIUM DUCHOWNE

1. Obowiązują 4 kolekty 100%. Terminy kolekt podane są w ORDO.
2. W ramach ofiary pokoleńowej księża składają do 31 stycznia dobrowolną ofiarę na remont i funkcjonowanie WŚSD. Kolekty i ofiary księża i parafie wpłacają bezpośrednio do seminarium lub na rachunek bankowy WŚSD: ING o/Katowice 92 1050 1214 1000 0090 3174 6440.

II. ARCHIDIECEZJA

1. Obowiązuje 6 kolekt 100%. Terminy tych kolekt podane są w ORDO.

Kolekty na archidiecezję przeznaczone są na: 16 stycznia - funkcjonowanie instytucji archidiecezjalnych zaangażowanych w apostołstwo słowa, m. in. na działalność Radia eM 6 lutego - utrzymanie, remont

i działalność domów rekolekcyjnych, 20 marca - wsparcie Domu Księżym Emerytów i Sądu Metropolitalnego, 22 maja - prace związane z odnowieniem pomnika historii - katedry i kurii, 4 września- działalność edukacyjno-wychowawczą wśród młodzieży w archidiecezji; utrzymanie kościoła akademickiego. 20 listopada - funkcjonowanie archiwum, muzeum archidiecezjalnego i galerii.

2. z kolekt na archidiecezję są zwolnione jedynie parafie budujące kościoły (na okres 7 lat) oraz parafie liczące poniżej 600 wiernych.

3. Parafie patronackie przekazują 2 kolekty w roku jako pomoc dla parafii budujących kościoły. Proboszcz otrzymujący pomoc ma obowiązek pisemnie poinformować parafię patronacką o wysokości zebranych ofiar. Parafie, które nie są wyznaczone jako patronackie w roku 2022, przekazują 2 kolekty do kurii: jedną na remont krypty katedry, a drugą na renowację piekarskiej kalwarii. Terminy i zebrane kwoty należy podać w rocznym sprawozdaniu finansowym parafii w rubryce „Przechodnie - Inne”.

III. MISJE

1. Obowiązują 2 kolekty i 2 zbiórki: a) kolekta z Uroczystości Objawienia Pańskiego (6 stycznia 2022 r.)-odprowadzamy 100%, b) zbiórka na Fundusz Misyjny Ad Gentes (II Niedz. Wielkiego Postu - 13 marzec 2022 r.) - odprowadzamy 100%, c) kolekta z Niedzieli Misyjnej (23 października 2022 r.)-odprowadzamy 100%, d) zbiórka na Fundusz Pomocy Kościołowi na W schodzie (II Niedz. Adwentu - 4 grudnia 2022 r.) - odprowadzamy 100%.

Przypominamy, że misje należy wspierać również ofiarami na Papieskie Dzieła Misyjne: - Papieskie Dzieło Rozkrzewiania Wiary obejmuje animację misyjną dorosłych i młodzieży, oraz grupy istniejące w parafii. Ofiary składane na to dzieło pochodzą ze skarbonki misyjnej, z ofiar zbieranych w czasie nabożeństw i mszy św. misyjnych. - Dzieło św. Piotra Apostoła obejmuje seminaria, nowicjuszy zakonnych i te grupy młodzieży, które pragną modlitwą i ofiarą wspierać powołania rodzące się w krajach misyjnych. Ofiary składane są przez kleryków, nowicjuszy zakonnych i świeckich. - Papieskie Dzieło Dzieciństwa Misyjnego skierowane jest do wszystkich dzieci. Ofiary pochodzą ze składek dzieci np. w związku z I Komunią św., adoracją przy żłóbku lub od grup misyjnych działających przy parafii i w szkołach. - Unia Misyjna Duchowieństwa skupia kapłanów i od nich pochodzą ofiary na to dzieło. Ofiary na Papieskie Dzieła Misyjne wpłacamy w kasie Kurii Metropolitalnej lub na

rachunek misyjny Archidiecezji Katowickiej: BANK BNP PARIBAS 82 1600 1055 1848 6348 7000 0010

IV. CARITAS ARCHIDIECEZJI KATOWICKIEJ

1. Kolekta w Niedzielę Miłosierdzia Bożego (II Niedziela Wielkanocna - 24 kwietnia 2022 r.). Odprowadzamy do Caritas 100% zebranych ofiar na diecezjalne dzieła prowadzone przez Caritas Archidiecezji Katowickiej. Kolektę na Caritas Archidiecezji Katowickiej wpłacamy bezpośrednio do Caritas lub na rachunek bankowy Caritas: GETIN NOBLE BANK II o/Katowice 90 1560 1111 0000 9070 0011 6398.

2. Kolekty zebrane podczas Mszy św. w I piątek miesiąca przeznaczają się na cele charytatywne parafii.

3. Fundusz Obrony Życia pochodzi z kolekty na Pasterce w Uroczystość Bożego Narodzenia - 80% zebranej sumy pozostaje w parafii na powyższą działalność, a 20% przekazujemy do kurii, która utrzymuje Wydział Duszpasterstwa Rodzin.

V. WYDZIAŁ TEOLOGICZNY UNIwersYTETU ŚLĄSKIEGO I KUL Obowiązują 5 kolekt, ich terminy podane są w ORDO.

Z każdej kolekty ofiary w wysokości 50% przekazujemy do kurii. Ofiary te przeznaczone są na funkcjonowanie Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego, którego budynek w przeważającej części utrzymywany jest przez archidiecezję.

Jedynie kolekta w drugi dzień Świąt Wielkanocnych (18 kwietnia 2022 r.) jest przeznaczona na potrzeby KUL i WTUŚ. Kolektę tę przekazujemy do kurii, która prześle zbiorczo w imieniu parafii jej część na potrzeby KUL. Tylko przy tej świątecznej kolekcji ogłaszamy oba cele, przy innych wyłącznie na cele Wydziału Teologicznego UŚ.

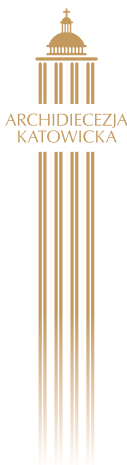
VI. INNE KOLEKTY, ZBIÓRKI, OFIARY

1. **Jałmużna Postna** w I niedzielę Wielkiego Postu (6 marca 2022 r.) -100% odprowadzamy do kurii. Kolekta ta jest przeznaczona na cele charytatywne, m.in. dofinansowanie wakacyjnych wyjazdów i rekolekcji ministrantów, Dzieci Maryi, Ruchu Światło-Życie.

2. **Kolekta na zakony kontemplacyjne** w Święto Ofiarowania Pańskiego (2 lutego 2022 r.)-100% odprowadzamy do Kurii.

3. **Ofiary na Boży Grób i chrześcijan w Ziemi Świętej** w Wielki Piątek i Wielką Sobotę (15 - 16 kwietnia 2022 r.)-100% odprowadzamy do Kurii.

Na powyższy cel przeznaczają się ofiary zebrane przy okazji adoracji Krzyża w Wielki Piątek i Wielką Sobotę. Zastępują one dotychczasową

kolektę w czasie liturgii Wielkiego Piątku. Celem jest kształtowanie odpowiedzialności wiernych za Ziemię Świętą i żyjących tam chrześcijan. Ofiary przeznaczone są na opiekę nad miejscami świętymi, utrzymanie szkół katolickich, ośrodków studium biblijnego, oraz na popieranie inicjatyw duszpasterskich podejmowanych przez Patriarchat Łaciński Jerozolimy (wyżej określone cele należy podać wiernym w ogłoszeniach).

4. Świętopietrze - Stolica Apostolska (26 czerwca 2022 r.) - 100% odprowadzamy do kurii.

5. Kolekta na remont krypty katedry (24 lipca i 6 listopada 2022 r.) - 100% odprowadzamy do kurii.

6. Zbiórka na Fundację Dzieło Nowego Tysiąclecia (16 października 2022 r.). Całość zebranych ofiar w Dzień Papieski przekazujemy do kurii, która prześle je zbiorczo z całej archidiecezji na konto fundacji.

Jeżeli inne organizacje zbierają datki poza terenem kościelnym, to powinny same przesyłać zebrane pieniądze na konto fundacji.

7. Zbiórka na Fundację Papieską Pomoc Kościołowi w Potrzebie (13 listopada 2022 r.) - 100% odprowadzamy do kurii.

Dodatkowe kolekty i zbiórki przeprowadzane w parafiach, w tym rozprowadzanie różnego rodzaju cegiełek, rzeczy materialnych (np. książek, płyt, pisanek, kartek świątecznych itp.), z wyjątkiem: przeznaczonych na cele parafialne i diecezjalne, przeprowadzanych przez księży Archidiecezji Katowickiej pracujących na misjach, przeprowadzanych przez zgromadzenia zakonne z terenu Archidiecezji Katowickiej, przeprowadzanych przez rekolekjonistów w czasie misji czy rekolekcji parafialnych, a także przeznaczonych na cele budownictwa sakralnego na terenie Archidiecezji Katowickiej, wymagają uprzedniej, pisemnej zgody arcybiskupa katowickiego. W takich przypadkach pismo zaadresowane do Księdza Arcybiskupa należy na co najmniej 14 dni przed planowaną kolektą czy zbiórką złożyć w kancelarii Kurii Metropolitalnej.

VII. DIECEZJALNY FUNDUSZ ASEKURACYJNY I UBEZPIECZENIE OC Składki za rok 2022 należy wpłacić w kasie Kurii Metropolitalnej lub na konto Archidiecezji - wpisując tytuł FA2022. Składki należy wpłacić do końca stycznia 2022 r. Kwota ubezpieczenia pozostaje bez zmian.

Ubezpieczenie z Diecezjalnego Funduszu Asekuracyjnego nie obejmuje ubezpieczenia majątkowego (wartości) nagrobków na cmentarzach.

Te stanowią własność dysponentów miejsc grobowych i muszą być przez nich ubezpieczone indywidualnie. Składka ta obejmuje natomiast ubezpieczenie OC (odpowiedzialności cywilnej) dla wszystkich obiektów i terenów kościelnych, w tym cmentarzy parafialnych. Ubezpieczenie OC jest wykupione dla wszystkich parafii w firmie ubezpieczeniowej: InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna Vienna Insurance Group ul. Noakowskiego 22 00-668 Warszawa.

VIII. UWAGI

1. Kolekty zbierane są w kościele, a zbiórki przed kościołem. Zebrane ofiary należy przekazywać do kasy Kurii Metropolitalnej lub na rachunek bankowy Archidiecezji Katowickiej z podaniem tytułu wpłaty (z wyjątkiem przeznaczonych dla Caritas Archidiecezji Katowickiej i WŚSD w Katowicach) najpóźniej do 14 dni od przeprowadzenia kolekty lub zbiórki.

2. Msze święte zbiorowe. Z ofiar złożonych na Mszę św. zbiorową wolno zatrzymać jedynie ofiarę (tzw. stypendium) na poziomie średniej ofiary z okazji Mszy św. celebrowanej w niedzielę. Resztę należy przekazać biskupowi diecezjalnemu na cele określone prawem (dekret Kongregacji ds. Duchowieństwa w sprawie tzw. intencji zbiorowej, art. 3 § 1 i § 2 - patrz: „Wiadomości Diecezjalne” nr 6/91 poz. 51).

3. Zgodnie z kan. 951 § 1 KPK ofiary otrzymane z tytułu **binacji i trynacji** należy „przekazać na cele oznaczone przez ordynariusza” według niżej podanych zasad. Sposób obliczania i przekazywania binacji i trynacji pozostaje bez zmian. lura stolae: 1/5 odpowiadający, 3/5 proboszcz, 1/5 kasa parafialna. Intencje mszalne: 5/8 odpowiadający, 3/8 kasa parafialna. Binacje w dni powszednie: 5/8 kuria, 3/8 kasa parafialna. Binacje w niedzielę: 1/3 z 5/8 kuria, 2/3 z 5/8 odpowiadający, 3/8 kasa parafialna. Trynacje: 5/8 kuria, 3/8 kasa parafialna. Wpłat dokonujemy w kasie Kurii Metropolitalnej lub na rachunek bankowy Archidiecezji Katowickiej.

4. Ofiary na Fundusz Obrony Życia (F02) z 25 grudnia (Pasterka) oraz na Wydział Teologiczny UŚ z 26 grudnia można również wpłacać w nowym roku (po 1 stycznia 2023 r.), ale w księdze rachunkowej i rocznym sprawozdaniu finansowym parafii należy je wpisać jako sumy przechodnie z 2022 r. Rachunek bankowy Archidiecezji Katowickiej: BANK BNP PARIBAS 34 1600 1055 1848 6348 7000 0001 4. Roczne sprawozdanie o przychodach i rozchodach parafii (obejmujące rok 2022 nawet jeżeli wpłata konkretnej kolekty czy zbiórki nastąpiła na początku stycz-

nia 2023 roku), należy przekazać do końca stycznia 2023 roku w 2 egzemplarzach do Kurii Metropolitalnej celem zatwierdzenia.

5. Proboszcz nie może bez zgody arcybiskupa katowickiego udzielać **pełnomocnictw** do rachunku bankowego parafii innym osobom.

6. Księża **Wicedziękani** pobierają w dekanacie i przekazują kwartalnie do Kurii Metropolitalnej wraz z imienną listą księży: a) składki księży na Pomoc Misjonarzom z Archidiecezji Katowickiej, b) składki księży na Kapłańską Pomoc Bratnią, c) składki na Fundację św. Józefa, c) należność za materiały duszpasterskie. Roczne sprawozdanie dotyczące punktów a i b należy oddać w Wydziale Finansowym Kurii Metropolitalnej do dnia 31 stycznia następnego roku.

† WIKTOR SKWORC

Arcybiskup Metropolita Katowicki

KS. JAN SMOLEC

Kanclerz Kurii Metropolitalnej

KS. DAMIAN SUSZKA

Ekonom Archidiecezji Katowickiej

Katowice, 14 października 2021 roku.

VC II-16/21

220

Zasady Stażu Duszpasterskiego Diakonów Archidiecezji Katowickiej

I. UWAGI OGÓLNE

1. Kodeks Prawa Kanonicznego postanawia: „Chociaż cała formacja alumnów w seminarium ma cel pastoralny, należy zorganizować w nim kształcenie ściśle pastoralne, przez które -uwzględniając również potrzeby miejsca i czasu - alumni nauczyliby się zasad i umiejętności wypełniania posługi nauczania Ludu Bożego, uświęcania i kierowania” (kan. 255). Podając pewne szczegółowe wskazania, Kodeks postuluje praktyki pastoralne w czasie wakacji (kan. 258). W stosunku do diakonów prawo kościelne stawia dodatkowe wymaganie: „Po zakończeniu okresu stu-

diów, diakon powinien przez odpowiedni czas, określony przez biskupa lub wyższego przełożonego, pracować w duszpasterstwie, wykonując święcenia diakańskie, zanim zostanie dopuszczony do prezbiteratu” (kan. 1032 §2). Celem tego stażu jest wprowadzenie diakonów w posługę duszpasterską w parafii.

2. Dekret posyłający diakona na staż wydaje wikariusz generalny. Diakon odbywa go poza parafią rodzinną.

3. Praca diakona w wyznaczonej parafii ma być ściśle duszpasterska, polegająca na wykonywaniu obowiązków właściwych dla urzędu diakona, zgodnie z Konstytucją o Kościele art. 29 oraz kan. 764, 835 §3, 861 §1, 910 §1, 943, 1108 §1 (z wyjątkiem asystowania przy zawieraniu małżeństw) i 1169 §3 Kodeksu Prawa Kanonicznego.

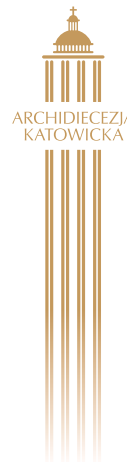
4. Diakon pracujący w duszpasterstwie w zakresie wykonywania obowiązków swego urzędu podlega jurysdykcji proboszcza parafii., do której został skierowany, z zachowaniem zasad formacji seminaryjnej.

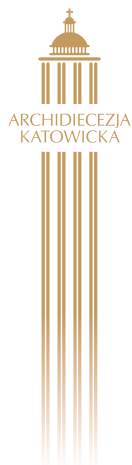
5. Ksiądz proboszcz, uwzględniając potrzeby parafii, wyznacza diakonowi konkretne zajęcia i kieruje jego praktyką, a diakon wypełnia je z całą sumiennością i gorliwością.

6. Po zakończeniu stażu ksiądz proboszcz w porozumieniu z innymi księżmi parafialnymi wydaje na piśmie wyczerpującą opinię o diakonie. Prosi się o szczególne uwzględnienie w opinii jego zaangażowania duszpasterskiego, gorliwości i dyspozycyjności.

II. OBOWIĄZKI DIAKONA W CZASIE STAŻU

1. Do obowiązków diakona w czasie stażu duszpasterskiego należy:
 - a) w zakresie funkcji nauczania:
 - głoszenie homilii w czasie Mszy św., niedzielnej i codziennej,
 - wygłaszanie innych kazań, np. w czasie nabożeństw,
 - przeprowadzanie katechezy rodziców i chrzestnych przed chrztem dzieci i ewentualnie innych katechez parafialnych; m.in. katechez przed święceniem pokarmów w Wielką Sobotę. Należy mieć na względzie, iż z uwagi na obowiązujące w RP przepisy, diakonowi w trakcie stażu duszpasterskiego nie wolno katechizować w szkole;
 - b) w zakresie funkcji uświęcania (liturgii):
 - pełnienie funkcji diakona w czasie Mszy św.,
 - udzielanie chrztu św.,
 - rozdzielanie Komunii św. w kościele,

- zanoszenie Komunii św. do chorych w domu lub w szpitalu. Należy mieć na względzie, iż z uwagi na obowiązujące przepisy ewentualna posługa w szpitalu wymaga zgody dyrekcji szpitala,
- przewodniczenie nabożeństwom (diakon może udzielać błogosławieństwa Najświętszym Sakramentem),
- prowadzenie pogrzebów,
- przygotowanie liturgii niedzielnej,
- sprawowanie liturgii godzin, najlepiej wspólnie z kapłanami parafialnymi;
- c) w zakresie funkcji kierowania:
 - poznanie form prowadzenia różnych grup w parafii (ministranci, oaza, dzieci Maryi, grupy nieformalne, duszpasterstwo stałowe),
 - odwiedzanie chorych, biednych i starców
 - praca w kancelarii parafialnej.

Do w/w zadań diakon przygotowuje się przez solidne studium i modlitwę.

2. Jednym z obowiązków diakona w czasie stażu jest głoszenie Słowa Bożego. Homilie przygotowuje on starannie na piśmie i omawia je z jednym z kapłanów parafialnych.

3. Diakon uczestniczy zasadniczo w pierwszej Mszy św. parafialnej, asystując celebransowi w stroju liturgicznym (alba i stuła), chyba że wyznaczono mu w tym czasie inne zajęcia.

4. Praktyki życia wewnętrznego, szczególnie medytację, Liturgię Godzin, różaniec i czytanie Pisma św., diakon spełnia zasadniczo w kościele, gdzie też nawiedza i adoruje Najświętszy Sakrament. Regularnie, zgodnie z praktyką seminaryjną, przystępuje do sakramentu pokuty i pojednania.

5. Diakon sumiennie wypełnia zlecone mu przez księdza proboszcza zadania, by zapoznać się z całokształtem pracy duszpasterskiej.

6. Diakon powinien poznać pracę kancelaryjną (dokumenty, księgi metrykalne, formalności przedślubne, dyspensy itp.).

7. Diakon nie przyjmuje zaproszeń na prywatne wizyty na terenie parafii. Nie przyjmuje także, bez wiedzy i zgody Księdza Proboszcza, prywatnych wizyt w swoim mieszkaniu na probostwie. Parafian odwiedza tylko w sprawach duszpasterskich na zlecenie księdza proboszcza lub w porozumieniu z nim.

8. Diakon sumiennie przestrzega przepisów diecezjalnych dotyczących stroju, rezydencji, dnia wolnego, godziny powrotu na probostwo itp.

a) W czasie stażu duszpasterskiego obowiązuje go strój duchowny.

b) Diakon zachowuje rezydencję. Nie opuszcza on parafii bez uprzedniej zgody księdza proboszcza.

c) Diakonowi przysługuje jeden dzień w tygodniu wolny od zajęć. Dzień ten, rozpoczynający się po ostatniej Mszy św. porannej, uzgadnia on z księdzem proboszczem.

d) Diakon wraca na probostwo najpóźniej do godz. 22.00.

9. W czasie stażu diakon uczestniczy wraz z księdzem proboszczem i innymi księżmi parafialnymi w formacji stałej duchowieństwa, w tym w wielkopostnym dniu skupienia dla księży oraz we Mszy św. Krzyżma w Wielki Czwartek.

III. WSKAZANIA DLA KSIĘDZA PROBOSZCZA

1. Proboszcz parafii - razem ze swoimi współpracownikami - pomaga diakonowi w przygotowaniu się do aktualnych i przyszłych zadań najpierw przez ukazanie duchowości kapłana diecezjalnego, opartej na modlitwie, sprawowaniu posługi sakramentów i. życiu wspólnotowym na probostwie, a następnie przez praktyczne rady w zakresie całego duszpasterstwa. Omawia on z diakonem jego homilie i katechezy. Inspiruje i poucza, proponuje bardziej właściwe ujęcia, słownictwo, przykłady itd.

2. Ksiądz proboszcz angażuje diakona do asysty przy pierwszej Mszy św., chyba że w tym czasie wyznaczy mu inne zajęcia, np. posługę w szpitalu. Dokłada też starań, aby codziennie jedna z godzin Liturgii Godzin była odmówiona wspólnie.

3. Ksiądz proboszcz może zlecić diakonowi przygotowanie i prowadzenie nabożeństw, zwyczajowo odprawianych w parafii.

4. Ksiądz proboszcz wprowadza diakona w pracę kancelaryjną.

5. Byłoby wskazane, aby księża posługujący w parafii zabierali diakona ze sobą na spotkania z parafianami, np. ministrantami, narzeczonymi, studentami.

6. Ksiądz proboszcz wprowadza diakona w zwyczaje i tradycje diecezjalne, informuje o zobowiązaniach finansowych prezbiterów, takich jak: Kapłańska Pomoc Bratnia, Kapłańska Pomoc Misyjna, Seminaristicum. Uczy również praktycznie właściwej postawy wobec dóbr materialnych i korzystania z nich.

7. Diakon mieszka i stołuje się na probostwie. Jako duchowny — w okresie pobytu w parafii — partycypuje w podziale iura stolae i kosztach utrzymania na probostwie.

† WIKTOR SKWORC

Arcybiskup Metropolita Katowicki

KS. JAN SMOLEC

Kanclerz Kurii Metropolitalnej

Katowice, 24 listopada 2021 roku.

VT II–31/21

PERSONALIA

221

Dekrety i nominacje

Ks. Brzezinka Zdzisław	Dekanalny Duszpasterz Rodzin w dekanacie Bieruń
Ks. Bureza Sebastian	Dekanalny Duszpasterz Rodzin w dekanacie Chorzów Batory
Ks. Glenc Zbigniew	Dekanalny Duszpasterz Rodzin w dekanacie Siemianowice
Ks. Klim Zygmunt	Kapelan szpitalny w Oddziale Szpitalnym Rehabilitacji Narządów Ruchu w Łędzinach
Ks. Kużaj Józef	Pomocniczy wikariusz sądowy w Sądzie Metropolitalnym w Katowicach na okres 5. lat
Ks. Melerowicz Szymon	Ojciec duchowny księży dekanatu Piekary Śląskie na okres do 31 grudnia 2026 r
Ks. Michoń Łukasz	Posługa duszpasterska w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym SPZOZ na terenie Parafii Męczeństwa Świętego Jana Chrzciciela w Łaziskach Górnych
Ks. Nowara Andrzej	Dekanalny Duszpasterz Rodzin w dekanacie Kochłowiec.

Ks. Oleksy Rafał

Ks. Otremba Henryk

Ks. Palowski Michał

Ks. Plech Jacek

Ks. Śpiewak Rafał

Obrońca węzła małżeńskiego w Sądzie Metropolitalnym w Katowicach na okres 5. lat
Dekanalny Duszpasterz Rodzin w dekanacie Mysłowice

Tymczasowy administrator Parafii Świętego Jacka w Katowicach – Ochojcu na czas leczenia szpitalnego Księdza Proboszcza
Dekanalny Duszpasterz Rodzin w dekanacie Katowice - Piotrowice

Dekanalny Duszpasterz Rodzin w dekanacie Chorzów

ZMARLI

222

Ks. Marek Antosz + 26.11.2021

Urodził się 24 marca 1967 roku w Siemianowicach Śląskich w religijnej rodzinie Edwarda i Róży z domu Kaliga. Ochrzczony został 16 kwietnia 1967 roku w kościele parafialnym pw. Opatrzności Bożej w Katowicach - Zawodziu. Sakrament bierzmowania otrzymał w kościele parafialnym 17 maja 1981 roku przez posługę biskupa Janusza Zimniaka. Miał starszą siostrę Barbarę. Mama pracowała w kancelarii parafialnej a tata jako kościelny. Oboje rodzice należeli do Parafialnej Rady Duszpasterskiej.

W latach 1974 – 1982 uczęszczał do Szkoły Podstawowej nr 14 im. Pawła Stellera w Katowicach. Potem uczył się w I Liceum Ogólnokształcącym im. Mikołaja Kopernika w Katowicach, w klasie o profilu matematyczno-fizycznym. Od Wczesnej Komunii Świętej był zaangażowanym ministrantem i lektorem w rodzinnej parafii. Należał do Ruchu Światło-Życie i Krucjaty Wyzwolenia Człowieka. W parafii organizował

spektakle religijne, przygotowywał nabożeństwa i Msze młodzieżowe, uczył śpiewu. W szkole był prezesem PTTK.

Po zdaniu egzaminu dojrzałości w 1986 roku, wstąpił do Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego w Katowicach. Jako kleryk angażował się przede wszystkim w duszpasterstwo młodzieży jako animator na rekolekcjach Ruchu Światło-Życie. Był sumienny, zaangażowany i powszechnie lubiany. Obowiązkowy staż pracy, po czwartym roku formacji, odbywał jako sanitariusz w pogotowiu ratunkowym w Szopienicach. Staż katechetyczny odbywał w parafii świętego Józefa w Katowicach – Załężu i otrzymał bardzo pozytywną opinię. W seminarium angażował się teatrze i w chórze oraz przy organizacji festiwalu „Gaude - Fest”. Pracę magisterską z teologii pastoralnej pod kierunkiem ks. prof. Romualda Raka napisał na temat: „Rekolekcje ewangelizacyjne na podstawie wypowiedzi uczniów wybranych liceów ogólnokształcących w Archidiecezji Katowickiej (studium teologiczno-pastoralne)”. Święcenia diakonatu otrzymał 26 kwietnia 1992 roku. Święcenia prezbiteratu przyjął z rąk abp. Damiana Zimonia 15 maja 1993 roku w katedrze Chrystusa Króla w Katowicach.

Po święceniach podjął zastępstwo wakacyjne w parafiach: Podwyższenia Krzyża Świętego i Matki Bożej Częstochowskiej w Pszczynie, Świętego Krzysztofa w Tychach oraz w parafii rodzinnej. Jako wikariusz pracował w parafiach: Najświętszego Serca Pana Jezusa w Świętochłowicach – Piaśnikach (1993-1995), gdzie był katechetą w Zespole Szkół Zawodowych; Świętego Augustyna w Świętochłowicach - Lipinach (1995-1996), gdzie katechizował w Szkole Podstawowej nr 11 i 19 oraz Liceum Ekonomicznym oraz animował Katolicki Teatr „Spod Damaszk” z siedzibą w Domu Kultury „Zgoda”. Na Kolejne placówki wikariuszowskie został skierowany do parafii: Świętej Barbary w Bieruniu Nowym (1996-1999), gdzie był katechetą w Zespole Szkół Zawodowych i Szkole Podstawowej nr 3 oraz założył bieruński oddział KSM; Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa w Katowicach - Piotrowicach (1999-2004), gdzie katechizował w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 19, Prywatnym Gimnazjum i Liceum w Murkach i II Liceum Ogólnokształcącym im. M. Konopnickiej w Katowicach; Podwyższenia Krzyża Świętego w Katowicach - Brynowie (2004-2008), gdzie prowadził katechizację w Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących nr 2; Matki Bożej Częstochowskiej w Knurowie (2008-2011), gdzie był katechetą w Zespole Szkół Zawodowych nr 2. Pracę licencjacką napisał na temat „Ewangelizacyjne

zadania katechezy młodzieży w świetle dokumentów Kościoła i przeprowadzonych badań”.

W 2011 roku został skierowany do parafii Świętego Jerzego w Rydułtowach jako wikariusz i kapelan w szpitalu miejskim oraz duszpasterz harcerzy. Ze względu na pogarszający się stan zdrowia został w 2012 roku zwolniony z obowiązków wikariusza i zamieszkał w Domu Świętego Józefa w Katowicach. Podjął dwuletnie studia w salwatorijskim Centrum Formacji Duchowej w Krakowie. Od września 2014 roku był egzorcystą w Archidiecezji Katowickiej.

Zmarł 26 listopada 2021 roku w 55. roku życia i w 29. roku kapłaństwa. Jego pogrzeb odbył się 1 grudnia w kościele parafialnym Świętego Józefa w Katowicach - Załężu. Pochowany został na cmentarzu parafialnym w Załężu. Liturgii pogrzebowej przewodniczył biskup Grzegorz Olszowski.

KS. JAKUB KANIA

223

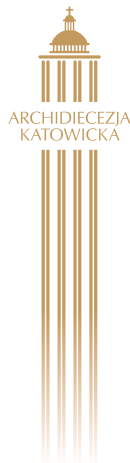
Ks. Teofil Lenartowicz + 29.11.2021

Urodził się 6 maja 1934 roku w Piaskach w Wielkopolsce, w rodzinie Franciszka i Jadwigi z domu Leonarczyk. Ochrzczony został 13 maja 1934 roku w kościele pw. Świętego Marcina w Strzelcach Wielkich. Miał jedną siostrę. W 1936 roku rodzina zamieszkała w Katowicach. Podczas okupacji zostali wysiedleni i na czas wojny wrócili do Wielkopolski.

Podczas okupacji rozpoczął tajną naukę. Po wojnie powrócił do Katowic, gdzie w latach 1945 – 1949 uczęszczał do Szkoły Podstawowej nr 14 im. Ks. Piotra Skargi. Naukę kontynuował najpierw w Niższym Seminarium Duchownym Księża Salwatorianów w Mikołowie, potem w Niższym Seminarium Duchownym im. Świętego Jacka w Katowicach.

Po zdaniu egzaminu dojrzałości w 1953 roku, wstąpił do Śląskiego Seminarium Duchownego w Krakowie. Podczas studiów seminaryjnych

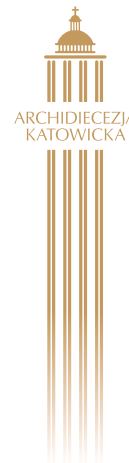

uczęszczał dodatkowo na zajęcia z psychologii i historii. Był przewodniczącym koła Nocnej Adoracji. W 1965 w Krakowie przyjął święcenia niższe. Święcenia diakonatu otrzymał 1 marca 1958 roku w Katowicach. Dnia 22 czerwca 1958 roku z rąk bp. Herberta Bednorza w katedrze Chrystusa Króla w Katowicach otrzymał święcenia prezbiteratu.

Po święceniach podjął zastępstwo wakacyjne w parafii Świętego Michała Archanioła w Orzegowie oraz w parafii rodzinnej. Jako wikariusz pracował w parafiach: Najświętszego Serca Pana Jezusa w Bieruniu Nowym (1958-1961), gdzie prowadził katechezę w trzech szkołach oraz Trójcy Przenajświętszej w Piekarach Śląskich - Szarleju (1961-1964), gdzie dodatkowo był kapłanem dwóch szpitali. W czerwcu 1963 roku zdał maturę państwową w Korespondencyjnym Liceum Ogólnokształcącym w Katowicach. W 1964 roku rozpoczął pracę w parafii Świętego Jerzego w Dębieńsku (1964-1966). Pod kierunkiem ks. Franciszka Maronia napisał pracę proboszczowską zatytułowaną „Jaśkowice – gmina i parafia”. Na kolejną placówkę wikariuszowską został skierowany do parafii Świętego Wojciecha w Mikołowie (1966-1969). Jesienią 1969 roku podjął zastępstwo za chorego proboszcza ks. Władysława Pruskiego w Mazańcowicach. W lutym 1970 roku otrzymał dekret do parafii Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Katowicach (1970-1972), a następnie do parafii Świętego Andrzeja Boboli w Czerwionce - Leszczynach.

Dnia 7 grudnia 1972 roku został mianowany wikariuszem ekonomem, a miesiąc później proboszczem parafii Świętej Anny w Gołkowicach. W 1972 roku uzyskał tytuł licencjata teologii na Papieskim Wydziale Teologicznym w Krakowie, a w 1973 roku tytuł magistra teologii w katowickiej filii Akademii Teologii Katolickiej, przedstawiając pracę pt.: „Dzwony w dekanatach: bielskim, makowskim i wadowickim w archidiecezji krakowskiej”. Od 1979 roku był wicedziekanem dekanatu Gorzyce (1979-1986). W dekanacie prowadził nauki przedmałżeńskie i odpowiadał za sprawy charytatywne. Jego staraniem został wybudowany kościół w Skrbeńsku i kaplica cmentarna w Gołkowicach.

W 1985 roku rozpoczął budowę nowego kościoła oraz zaplecza katechetycznego w Gołkowicach. Poświęcenie nowej świątyni pw. Podwyższenia Krzyża Świętego odbyło się 15 listopada 1986 roku - zmieniono wówczas wezwanie parafii. Od 1990 roku jako proboszcz był katechetą w Szkole Podstawowej im. S. Staszica w Gołkowicach. Wspierał finansowo misjonarzy, zakony i budowę Domu Księży Emerytów. Po 22 latach

pracy w Gołkowicach, ze względów zdrowotnych, poprosił o przeniesienie na rentę i możliwość pozostania w Gołkowicach. Z dniem 27 sierpnia 1994 roku zamieszkał w budynku obok probostwa w Gołkowicach.

Zmarł 29 listopada 2021 roku w 88. roku życia i w 64. roku kapłaństwa. Jego pogrzeb odbył się 2 grudnia w kościele parafialnym pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Gołkowicach. Pochowany został na cmentarzu parafialnym. Liturgii pogrzebowej przewodniczył biskup Adam Wodarczyk.

KS. JAKUB KANIA

VARIA

224

Niech Twój Syn, o Maryjo, uświęca nas w prawdzie

Apel Jasnogórski na rozpoczęcie rekolekcji polskich biskupów
Jasna Góra, 15 listopada 2021 roku

Najświętsza Maryjo Panno, Matko Boża, która z Jasnogórskiego wizerunku królujesz naszemu narodowi, stajemy przed Tobą tego wieczoru w godzinie Apelu Jasnogórskiego, by jako wspólnota pasterzy ludu Tobie powierzonego, zaczerpnąć łask na rozpoczynające się nasze rekolekcje.

Uproś nam, Maryjo, dar otwartych serc na łaski, którymi przez ten czas chce nas ubogacić Duch Święty. Spraw, byśmy przypatrując się kolejnym sługom Twojego Syna wyniesionym do chwały ołtarzy, sami z ich życia czerpali wzór do naśladowania.

Ponad dziewięćdziesiąt siedem lat temu „tylko miłosierne oczy Matki Najświętszej patrzyły na ten dziwny obrzęd, który miał wówczas miejsce”, jak potem wspominał swoje kapłańskie święcenia w kaplicy Matki Bożej w katedrze włocławskiej błogosławiony Stefan kardynał Wyszyński. Słaby zdrowiem, święcony przez równie schorowanego biskupa... Swoją prymicyjną Mszę św. odprawił w tym miejscu, w tej kaplicy. Mi-

łosierne oczy Twoje - oczy Matki poprowadziły go jednak potem drogą wybitnego Pasterza polskiego Kościoła, który posługując przez długie lata, przyczynił się do odzyskania wolności przez ten naród, wcześniej oddany w Twoją macierzyńską niewolę miłości. Dziękujemy Ci za tegoroczną Jego beatyfikację, prosimy też, byś swą matczyną troską otaczała przygotowania do uroczystości wyniesienia na ołtarze kolejnego syna polskiej ziemi, księdza Jana Franciszka Machy, syna śląskiej ojcowizny. Obyśmy pod Twoim matczynym spojrzeniem, jak on potrafili nieść miłość i dobro tam, gdzie ich ludziom zabrakło.

Nie od nas, Pani Jasnogórska, zależy owocność naszych czynów, nie od nas. Wsłuchani jesteśmy jednak nieustająco w Twój głos powtarzający: „Czyńcie wszystko, cokolwiek Wam powie”.

Tobie też polecamy trudne sprawy tego wieku, prosząc, byś strzegła Kościoła i narodu Tobie powierzonego. Uproś Matko ludziom zdrowie w czasach, w których pandemia nas go pozbawia, wywołując kolejne kryzysy i pogłębiając biedę wielu, tym zaś, którzy mogą im pomóc otwórz oczy i serca.

Uproś Matko pokój narodom wplątanym w bezlitosną i cyniczną grę człowiekiem, w celu powiększania podziału pomiędzy coraz bogatszymi i coraz biedniejszymi. Za Przewodniczącym naszej Konferencji Episkopatu pragniemy powtórzyć, że dotkniętym złem cynicznej gry politycznej migrantom na naszej granicy konieczna jest nasza solidarna troska. Matko, uproś nawrócenie i opamiętanie tym, którzy doprowadzają do tych wielkich cierpień niewinnych ludzi.

Jasnogórska Czarna Madonno! Pełni wdzięczności za dar tegorocznych naszych wizyt Ad Limina Apostolorum, dziękujemy Ci, Matko Kościoła, za naszego papieża Franciszka. Przyczyn się za Kościołem Tobie powierzonym i uproś nam u Syna swego Jedyne go dar gorliwej współpracy w realizacji tych wszystkich zadań, o których z Następcą świętego Piotra rozmawialiśmy. Niech pod Twoim macierzyńskim spojrzeniem nasza posługa będzie szczerą i jednoznaczna, całkowicie poświęcona powierzonej nam Owczarni, w której „Tak” zawsze powinno znaczyć „Tak”, a „Nie” równie stanowczo oznaczać sprzeciw.

Niech Twój Syn, o Maryjo, uświęca nas w prawdzie. Niech Twoja łaska zawsze nam sprzyja. Módl się za nami! Ave Maria!

Spis Treści

STOLICA APOSTOLSKA

- 199 Słowo na Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych . . 657

EPISKOPAT POLSKI

- 200 Apel w sprawie pomocy migrantom 662
 201 Komunikat wobec eskalacji napięć na granicy polsko-białoruskiej 663
 202 Komunikat w sprawie antysemitów wystąpień w Kaliszu . . 664
 203 Komunikat z 390. Zebrania Plenarnego KEP 665
 204 Podziękowania dla papieża Franciszka po wizycie ad limina . . 668
 205 Słowo do środowisk muzyków kościelnych z okazji wspomnienia świętej Cecylii 669

ARCHIDIECEZJA KATOWICKA

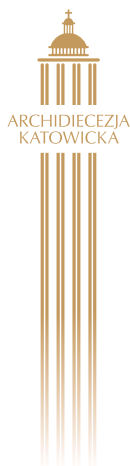
ABP WIKTOR SKWORC METROPOLITA KATOWICKI

LISTY PASTERSKIE I KOMUNIKATY

- 206 Komunikat po wizycie ad limina apostolorum 670
 207 List do kapłanów przed beatyfikacją Sługi Bożego Księdza Jana Machy 672
 208 List pasterski Arcybiskupa Katowickiego przed beatyfikacją Sługi Bożego Księdza Jana Machy 674
 209 Komunikat po beatyfikacji Księdza Jana Franciszka Machy . . 677

HOMILIE METROPOLITY

- 210 Uroczystość Wszystkich Świętych, 1 listopada 2021 679
 211 Święto Niepodległości, 11 listopada 2021 681
 212 Admissio, WSSD, 13 listopada 2021 685
 213 Inauguracja Studium Muzyki Kościelnej, 14 listopada 2021 . . 668
 214 150 rocznica poświęcenia kościoła w Goduli, 14 listopada 2021 . 692
 215 Uroczystość Chrystusa Króla, 21 listopada 2021 696
 216 Barbórka WUG, 25 listopada 2021 699
 217 Ustanowienie animatorów LSO, 27 listopada 2021 702

ZARZĄDZENIA

218	Dekret ustanawiający koordynatorów dekanalnych Synodu o synodalności	704
219	Zarządzenie dotyczące świadczeń finansowych w Archidiecezji Katowickiej w 2022 roku	706
220	Zasady Stażu Duszpasterskiego Diakonów Archidiecezji Katowickiej	712
221	PERSONALIA	716
	ZMARLI	
222	Ks. Marek Antosz + 26.11.2021	717
223	Ks. Teofil Lenartowicz + 29.11.2021	719

VARIA

224	Apel Jasnogórski na rozpoczęcie rekolekcji polskich biskupów, 15 listopada 2021 roku	721
-----	--	-----